Henki & elämä

Siiri pääsi päättäjäksi

Jyväskylän seurakunnan lehti

23.11.2018 ▪ numero 18

Heijastin voi pelastaa hengen

▶ sivu 3

Sata ja yksi sanaa Suomesta

▶ sivu 5

Kiltit tytöt ja kamalat akat

▶ sivut 6–7

Pääkirjoitus

Juhlan jälkeen

Joskus tuntuu, että juhlassa kaikkein parasta on sen odottaminen. Juhlan suunnittelu, siihen liittyvät – joskus kuormittavatkin – järjestelyt, ja lopulta juhlaan valmistautuminen viimeisimpiä yksityiskohtia myöten. Onhan jokaisella puhtaat ja sopivat juhlavaatteet, ja onhan oikeat aikataulut varmasti kaikkien asianosaisten tiedossa.

Itse juhlassa voi olla vaikea saada juhlatunnelmasta kiinni. On ollut niin paljon järjestettävää ja muistettavaa, että rentoutuminen ja juhlaan heittäytyminen ei välttämättä luonnistu. Ja kun kovasti odotettu juhla on ohi, sen jälkeen tulee hetkeksi tyhjyys.

Sunnuntaina varsinaiseen vaalipäivään huipentuneet seurakuntavaalit ovat demokratian juhlaa. Näistä juhlista on puhuttu välillä kyllästymiseen asti, ja niiden järjestelyjä on mietitty sen miljoonalta eri kantilta kuukausien ajan. Silti pitkin matkaa tuli vastaan asioita, joita ei tullut hoksanneeksi tai muistaneeksi. Jokaiset vaalit ovat hieman erilaiset, ja jokaisissa vaaleissa on jotain uutta, jota ei olla koskaan aiemmin juuri sellaisessa muodossa toteutettu. Aina voi ottaa jotain opiksi.

Seurakuntavaalien tekemiseen osallistui Jyväskylässäkin valtava määrä ihmisiä. Oli vaalilautakunnan jäseniä vapaaehtoisina ja työntekijöitä asemansa puolesta sekä ehdokkaita välittämässä viestiä vaaleista. Vähemmän näkyviä, mutta silti tärkeitä olivat ne ihmiset kaupoissa, kahviloissa ja kirjastoissa, jotka antoivat työpanostaan ennakkoäänestyspaikan järjestämiseksi yrityksensä tiloissa. Oli mainostoimistomiestä ja muuttofirmaa, kaupungin vaalitoimiston väkeä, kuljetusyritystä, matkailuauton vuokraajaa, autonkorjaajaa ja mainosteippausten tekijää. Muiden muassa. Ja viimeisimpänä, mutta ei suinkaan vähäisimpänä tietysti ne kymmenentuhatta seurakuntalaista, jotka kävivät antamassa äänensä oman seurakunnan hyvinvoinnin eteen. Vaalien tekemiseen ja itse äänestämiseen osallistuneita oli enemmän kuin edellisissä vaaleissa.

Iso kiitos teistä jokaiselle. Meillä oli hyvät juhlat. Nyt annetaan hetken hengityksen tasaantua ja opetellaan taas elämään arkea.

Marjo Rönnkvist
päätoimittaja

Henki & elämä

Kannessa: Siiri Muhonen on uuden kirkkovaltuuston kuopus. Hän tuli valituksi elämänsä ensimmäisissä vaaleissa.

Kuva: Joonas Hartikainen

Lämmin kiitos kaikille seurakuntavaalien 2018 äänestäjille, ehdokkaille ja vaalityöhön osallistuneille!

Sade Mäkisen tapahtumatärpit

1 Opiskelijat näyttävät taitojaan Schildtin lukion musiikkilinjan ilmaisessa Kohti joulua -konsertissa Taulumäen kirkossa 3.12. kello 18. Luvassa upea ja hyvällä tavalla mahtipontinen esitys!

2 Gradian musiikin opiskelijoiden joulukonsertti 4.12. kello 19 Kuokkalan kirkossa. Opiskelijaesityksiä kannattaa käydä katsomassa. Esiintyjät ovat usein tosi taitavia ja heillä on suuri palo musiikkiin.

3 Hiljaisuuden hetki perjantaisin kello 12–14 Kaupunginkirkossa. Hyvä mahdollisuus istahtaa hetkeksi kauniiseen ja rauhalliseen kirkkoon lähellä keskustaa, vaikkapa joulutunnelmaa aistimaan.

Mihin tapahtumaan sinä tulisit? Valitse omasi sivulta 12–15. Sade Mäkisen elämästä sivulla 16.

Down

Ajassa

Liikenneturvan yhteyspäällikkö Leena Piippa ajattelee, että heijastimissa enemmän on parempi kuin vähemmän. Hänen suosikkinsa juuri nyt ovat heijastava liivi ja jousiheijastimet.

Oikea asenne ja heijastin suojelevat liikenteessä

Suomalaiset pitävät turvallisuutta tärkeänä arvona liikenteessä. Liikenneturvan yhteyspäällikkö Leena Piippa muistuttaa, että pimeänä vuodenaikana heijastin voi pelastaa elämän.

MINNA PALOVAARA teksti
JOONAS HARTIKAINEN kuva

Mikä on juuri nyt ajankohtaista liikenteessä?
Pyöräilyn ja kävelyn edistäminen ja siten ihmisten terveyteen ja ilmastonmuutokseen vaikuttaminen ovat isoja kysymyksiä. Tavoitteena on saada ihmiset liikkumaan lihasvoimin. Syksyllä liikkumisen riskiä lisäävät pimeys ja liukkaus. Myös tarkkaamattomuuden ja väsymyksen mukanaan tuomat riskit sekä ikääntyvien liikkumiseen liittyvät kysymykset puhuttavat.

Nyt on käynnissä #HeijastanSinua-kampanja. Mikä se on?
Liikenneturva kampanjoi vuosittain kannustaakseen ihmisiä heijastimen käyttöön. Unohdus on tutkitusti suurin syy, miksi heijastinta ei käytetä. #HeijastanSinua-sloganilla rohkaistaan ihmisiä välittämään heijastintervehdys läheiselleen.

Kuinka paljon heijastin oikeasti suojelee?
Parhaimmillaan heijastin ehkäisee onnettomuuksia. Auton ratista heijastinta käyttävän erottaa jopa seitsemän kertaa niin kaukaa kuin ilman heijastinta kulkevan. Vuoden pimeimmän vuosikolmanneksen aikana loka–tammikuussa sattuu lähes puolet jalankulkijoiden kaikista henkilövahingoista. Arviolta joka viides jalankulkijan kuolemantapaus voitaisiin estää heijastinta käyttämällä.

Millainen on hyvä heijastin?
Heijastin on turvalaite, ja jalankulkijan heijastimet määritellään EU:n henkilösuojaindirektiivin perusteella. Myytävien heijastinten tulee täyttää standardien vaatimukset ja olla CE-hyväksyttyjä.

Millaisia heijastintrendejä on syntynyt viime vuosina?
Heijastinvalikoimaa löytyy runsaasti. Perinteisten heijastimien lisäksi heijastavasta materiaalista tehdyt vaatteet ja asusteet ovat ilmestyneet katukuvaan. Heijastavaa lankaa kudotaan pipoihin tai kaulaliinoihin. Nykyisin näkee käytettävän myös pieniä ledivaloja heijastimien lisäksi.

Miltä liikenneturvallisuuden tilanne näyttää?
Liikenneturvallisuustilanne Suomessa on parantunut ja onnettomuuksissa kuolleiden ja loukkaantuneiden määrä vähentynyt. Viimeisen kolmen vuoden aikana on kuollut vuosittain keskimäärin 29 ja loukkaantunut 420 jalankulkijaa vuodessa.

Mitä autoilijoiden kannattaa juuri nyt ottaa huomioon?
Pimeän aikaan liikenteessä ovat samat riskit olemassa kuin valoisallakin, niitä ei vain näe. Tämä kannattaa huomioida ajonopeudessa erityisesti paikoissa, missä on paljon jalankulkijoita ja pyöräilijöitä. Autoilijoiden kannattaa tarkistaa, että ajovalot ovat kunnossa, suunnattu oikein ja että tuulilasi (ja silmälasit) on puhdas. Lisäksi pitäisi suunnata huomio liikenteeseen, ei kännykkään.

Mitä pyöräilijöiden kannattaa juuri nyt ottaa huomioon?
Polkupyörä on ajoneuvo. Siinä on oltava pimeän aikaan ajovalo sekä heijastimet edessä, sivulla ja takana. Autoilijan voi olla hankala nähdä pyöräilijää valaistussakin taajamassa, ellei pyöräilijä käytä valoja. Pyöräilijät näkevät myös toisensa paremmin, ja myös jalankulkijan heijastimet erottuvat pyöräilijälle, jos polkupyörässä on kunnon valot.

Millä asenteella kannattaa lähteä liikenteeseen?
Liikenneturvan Näe ihminen liikenteessä -kampanja muistuttaa, että kukaan meistä ei tiedä, mitä muut ihmiset ajattelevat liikenteessä. Osaamme vain olettaa toisten motiiveja ja syitä toimia kuin he toimivat.

Kohteliaisuus liikenteessä lisää sekä omaa että muiden turvallisuutta. Liikenteessä ei liiku kasvottomia autoilijoita, mopoilijoita, kävelijöitä tai pyöräilijöitä – siellä liikkuu jonkun isiä, äitejä, lapsia, siskoja tai veljiä.

Lue lisää: Liikenneturva.fi

Yhteisvastuulla yli kolme miljoonaa euroa

Suomalaiset lahjoittivat Yhteisvastuukeräykselle tänä vuonna 3 138 702,14 euroa. Suomessa yhteisvastuuvaroin tuetaan taloudellisesti vaikeassa tilanteessa eläviä ihmisiä yhteistyössä Kirkon diakoniarahaston ja paikallisseurakuntien kanssa. Diakoniarahastosta myönnetään avustuksia esimerkiksi sairauden tai pitkittyneen työttömyyden vuoksi kohtuuttomiin vaikeuksiin joutuneille ihmisille.

Seurakunnissa yhteisvastuuvaroin pyritään tuomaan välitöntä helpotusta vähävaraisten ihmisten arkeen esimerkiksi ruoka-avun kautta. Ulkomailla varoilla autetaan katastrofien ja konfliktien aiheuttamissa hätätilanteissa pahiten kärsineitä ihmisiä. Avun vie perille Kirkon Ulkomaanapu.

Huokuna valittiin kansliapäälliköksi

Kirkolliskokous on valinnut Kirkkohallituksen uudeksi kansliapäälliköksi kirkkoneuvos **Pekka Huokunan**. Vaalissa annettiin yhteensä 105 ääntä, joista Huokuna sai 58 ääntä ja kirkkoherra **Aulikki Mäkinen** 47 ääntä. Virka avautui, kun **Jukka Keskitalo** valittiin Oulun hiippakunnan piispaksi. Huokuna aloittaa kansliapäällikön tehtävässä tammikuun alussa.

Piispanvaaliin haetaan ehdokkaita

Porvoon piispanvaalin ehdokasasettelu on alkanut ja jatkuu tammikuun puoleen väliin asti. Vaalin ensimmäinen kierros käydään maalikuussa ja mahdollinen toinen kierros huhtikuussa. Porvoon hiippakunnan nykyinen piispa **Björn Vikström** siirtyy Åbo Akademin teologisen etiikan ja uskonnonfilosofian opettajaksi syyskuussa.

Mediasäätiön palkinto Supermarsulle

Joona Tenan ohjaama elokuva *Supermarsu* on voittanut Kirkon mediasäätiön *Katso minuun…* -palkinnon. Palkintoperusteluissa todetaan, että elokuva on hauskasti käsikirjoitettu ja vauhdikkaasti ohjattu. Siinä on hyvä tarina ja se on ajankohtainen. Ympäristöongelmaa, Itämeren saastumista, käsitellään lapsille sopivalla tavalla. Myös koulukiusaamista käsitellään oivaltavasti.

Katso minuun… -palkinto jaetaan yhdelle kotimaiselle elokuvalle kerrallaan ja se myönnetään elokuvan ohjaajalle.

Nimien valintaan enemmän vaihtoehtoja

Etu- ja sukunimiä koskeva lainsäädäntö muuttuu vuoden alussa. Valinnanvapaus lisääntyy ja säännöksiä väljennetään.

SIRPA KOIVISTO teksti
JOONAS HARTIKAINEN kuva

Ykä, Timjami, Kuura, Xania... Rakkaalla lapsella voi tulevaisuudessa olla mitä erikoisempi etunimi, kun uusi etu- ja sukunimilaki tulee voimaan vuoden alussa. Lain myötä nimiin liittyvä valinnanvapaus lisääntyy ja kotimaiseen nimikäytäntöön pohjautuvia säännöksiä väljennetään.

Lainmuutoksen taustalla on yhteiskunnan muuttuminen entistä kansainvälisemmäksi sekä uudenlaiset perhemuodot. Oikeusministeriön lainsäädäntöneuvoksen **Salla Silvolan** mukaan lain tarkoitus on yhtenäistää nimiä koskevia säännöksiä ja ottaa entistä paremmin huomioon erilaiset nimikulttuurit.

Etunimen ei enää tarvitse olla kotimaisen nimikäytännön mukainen ja nimiä voi olla kolmen sijasta neljä. Jatkossa ei ole enää väliä, minkä maan kulttuurista nimi on peräisin. Lapsen etu huomioidaan nimeä annettaessa kuitenkin entistä vahvemmin.

> Nimien tarkistaminen vie jatkossa enemmän aikaa, sillä nimivaihtoehtoja voi olla lukuisia.

– Kaikkein kummallisimmat nimet eivät ole jatkossakaan sallittuja. Eivät myöskään nimet, jotka ovat etunimeksi sopimattomia tai niistä on muuta haittaa. Lapsen kohdalla tällainen haitta on esimerkiksi nimen takia kiusatuksi joutuminen, Silvola toteaa.

Kahdesta eri sukunimestä voidaan muodostaa sukunimiyhdistelmä. Laki sallii molemmille avopuolisoille yhdistelmänimen heidän niin halutessaan. Sukunimiyhdistelmä voidaan antaa myös lapselle silloin, jos vanhemmilla on eri sukunimi ja lapsen yhteyttä molempiin vanhempiin halutaan vahvistaa.

Sukunimiyhdistelmien salliminen huomioi entistä paremmin perheiden erilaiset tilanteet ja lisää tasa-arvoa muun muassa uusperheissä. Niin ikään avopuolisoilla ja rekisteröidyssä parisuhteessa elävillä on oikeus yhteiseen sukunimeen tai sukunimiyhdistelmään.

Seurakunnilla on yhä velvollisuus tarkistaa esitettyjen etu- ja sukunimien lainmukaisuus. Nimien tarkistaminen vie jatkossa enemmän aikaa, sillä nimivaihtoehtoja voi olla lukuisia. Tämä koskee niin kastetta kuin avioliiton esteiden tutkintaa.

– Lain myötä vihittävien parien pitää ilmoittaa yhteinen sukunimensä avioliiton esteiden tutkintaa haettaessa, jotta nimen lainmukaisuus voidaan tarkistaa, Yhteisen seurakuntapalvelun vt. johtaja **Tuomas Palola** Jyväskylän seurakunnasta valottaa.

Kastetilaisuutta varten lapsen etu- ja sukunimen lainmukaisuus tarkistetaan niin ikään etukäteen.

– Papin tehtävänä on tarvittaessa kyseenalaistaa lapsen nimi. Lopullisen päätöksen nimiasiassa tekee kuitenkin maistraatti, Palola kertoo.

Lapselle voidaan jatkossa antaa kolmen sijasta neljä etunimeä.

Hengissä

Välillä on hyvä katsoa peiliin

Tämän evankeliumitekstin edessä tuntee aikamoista riittämättömyyttä.
Ihminen on vastuussa omista teoistaan ja tekemättä jättämisistään. Jeesus nostaa lähimmäisen rakastamisen riman korkealle. Siksi kukaan ihminen ei pysty elämään niin hyvin kuin pitäisi. Välillä on hyvä katsoa peiliin. Kun tunnen riittämättömyyttä, se saa minut tarkastelemaan omaa elämääni ja pohtimaan mitä voisin tehdä enemmän toisten ihmisten ja luomakunnan eteen.

Miten tähän evankeliumitekstiin sopii luterilainen ajatus "yksin uskosta, yksin armosta"?
Minusta on kiinnostavaa, että kaikki viimeisellä tuomiolla olevat yllättyvät. Kaikki kysyvät, milloin he ovat nähneet Herran nälissään, janoissaan, kodittomana. Ihminen ei itse tiedä kohtaloaan. Ihminen ei voi tuomita toisia tai itseään. Ihminen ei voi arvioida toisen ihmisen tekoja tai uskon vahvuutta. Vain Jumala voi tuomita. Se on Jumalan, ei ihmisen tehtävä.

Tämä yksittäinen teksti on ristiriidassa luterilaisen "yksin uskosta, yksin armosta, yksin Kristuksen tähden" -ajatuksen kanssa. Armo näkyy muualla *Raamatussa* kirkkaammin. Armo on kristinuskon erityisasia. Voin vain toivoa, että Jumala katsoo Vapahtajaamme, ei minun tekojani, tekemättä jättämisiäni tai heikkoa uskoani. Ilman Jumalan armoa minä ainakin olen kadotuksen oma.

Jeesus puhuu iankaikkisesta tulesta ja rangaistuksesta. Mitä ne mielestäsi tarkoittavat?
Iankaikkinen tuli ja rangaistus ovat Jeesuksen käyttämiä kielikuvia. Niitä ei tule ottaa kirjaimellisesti. Jerusalemissa oli jätteiden polttopaikka, jossa paloi tuli jatkuvasti eli se oli iankaikkinen tuli. Jeesuksen käyttämä kielikuva oli ymmärrettävä hänen aikalaisilleen. Taivaasta ja helvetistä on paljon konkreettisia kielikuvia. Se on ihmisen tapa yrittää kuvata tuntematonta. Jos taivas on täydellisen rakkauden tila, jossa olemme täydellisessä yhteydessä Jumalaan ja toisiimme, niin helvetti on rakkauden ja yhteyden puutetta.

Mitä ajatuksia tämä teksti sinussa herättää?
Teksti on minulle rakas ja tärkeä. Se on keskeinen teksti koko ajattelussani. Isoisäni Junnu vaati aina jälkikasvuaan lähtemään kirkkoon tuomiosunnuntaina tämän tekstin takia. Tekstissä on ainesta useaankin saarnaan. Teksti ei aiheuta minussa pelkoa. Keskeisintä siinä on se, että me emme ole tässä maailmassa yksin. Jumala astui samaan kärsimykseen ihmisen kanssa. Jokainen ihmisen silmästä poskelle valuva kyynel on myös Jumalan kyynel. Me kohtaamme Kristuksen kärsivissä lähimmäisisämme. Ainoa Jumalan kuva, joka meille on annettu, on ihminen. Ainoa tapa rakastaa Jumalaa, on rakastaa toista ihmistä.

Evankeliumi
Matt. 25: 31–46

"Kun Ihmisen Poika tulee kirkkaudessaan kaikkien enkeliensä kanssa, hän istuutuu kirkkautensa valtaistuimelle. Kaikki kansat kootaan hänen eteensä, ja hän erottaa ihmiset toisistaan, niin kuin paimen erottaa lampaat vuohista. Hän asettaa lampaat oikealle ja vuohet vasemmalle puolelleen. Sitten kuningas sanoo oikealla puolellaan oleville: 'Tulkaa tänne, te Isäni siunaamat. Te saatte nyt periä valtakunnan, joka on ollut valmiina teitä varten maailman luomisesta asti. Minun oli nälkä, ja te annoitte minulle ruokaa. Minun oli jano, ja te annoitte minulle juotavaa. Minä olin koditon, ja te otitte minut luoksenne. Minä olin alasti, ja te vaatetitte minut. Minä olin sairas, ja te kävitte minua katsomassa. Minä olin vankilassa, ja te tulitte minun luokseni.'

Silloin vanhurskaat vastaavat hänelle: 'Herra, milloin me näimme sinut nälissäsi ja annoimme sinulle ruokaa, tai janoissasi ja annoimme sinulle juotavaa? Milloin me näimme sinut kodittomana ja otimme sinut luoksemme, tai alasti ja vaatetimme sinut? Milloin me näimme sinut sairaana tai vankilassa ja kävimme sinun luonasi?' Kuningas vastaa heille: 'Totisesti: kaiken, minkä te olette tehneet yhdelle näistä vähäisimmistä veljistäni, sen te olette tehneet minulle.'

Sitten hän sanoo vasemmalla puolellaan oleville: 'Menkää pois minun luotani, te kirotut, ikuiseen tuleen, joka on varattu Saatanalle ja hänen enkeleilleen. Minun oli nälkä, mutta te ette antaneet minulle ruokaa. Minun oli jano, mutta te ette antaneet minulle juotavaa. Minä olin koditon, mutta te ette ottaneet minua luoksenne. Minä olin alasti, mutta te ette vaatettaneet minua. Minä olin sairas ja vankilassa, mutta te ette käyneet minua katsomassa.'

Silloin nämäkin kysyvät: 'Herra, milloin me näimme sinut nälissäsi tai janoissasi, kodittomana tai alasti, tai sairaana tai vankilassa, emmekä auttaneet sinua?' Silloin hän vastaa heille: 'Totisesti: kaiken, minkä te olette jättäneet tekemättä yhdelle näistä vähäisimmistä, sen te olette jättäneet tekemättä minulle.'

Ja niin he lähtevät, toiset iankaikkiseen rangaistukseen, mutta vanhurskaat iankaikkiseen elämään."

Pastori Miina Karasti saarnaa senegalilaisessa messussa Korpilahden kirkossa sunnuntaina 25.11. klo 16.

101 syytä arvostaa Suomea

Salmiakki
Kielo Kaamos
Äitiyspakkaus
Sisu Revontulet
VR **Sauvakävely**
Lapsilisä Lämminvesisekoittaja
Julkinen terveydenhuolto
Peruskoulu **Kurahousut**
Lumi **Lappi** Kouluruokailu
Jokamiehenoikeudet
Heijastin **Tasa-arvo** Alma
Sodankylän filmifestivaali
Joulupukki **Päivähoito**
Mämmi **Puhdas luonto**
Rokotusohjelma **Lordi**
Kuivauskaappi **Vuodenajat**
Juha Mieto **Marimekko**
Bideesuihku **Koskenkorva**
Vapaa lehdistö **Jopo**
Viisipäiväinen työviikko
Suomen pystykorva
Maamme-laulu **Sauna**
Kiekko-Leijonat **Villahousut**
Lauri Markkanen **Itsenäisyyspäivä**
Suomen kieli **Joulukirkko**
Tero Saarinen **Talvisota** Kesämökki
Koivumetsä Veteraanit **Laulujoutsen** Järvet
Rauha Petra Olli **Kirjastot** Navetta-kino **Finlandia**
Hiljaisuus **Kansallispuistot** Arman Alizad **Neuvola** Koli
Karita Mattila **Yläkaupungin Yö** Henki&elämä **Juhannus**
Pori Jazz **Minna Parikka** Petäjäveden puukirkko **Päijänne**
Joulukuusi **Hoosianna** Savonlinnan oopperajuhlat
Kolmikanta Perustuslaki **Rehellisyys** Minna Canth
Patrik Laine Raanavesi **Poliisi** Fazerin Sininen
A.I. Virtanen Demokratia **Hyvinvointivaltio**
Kansaneläke **Yleinen äänioikeus** Ruisleipä
Lukutaito Aira Samulin **Tarja Halonen**
Karjalanpiirakka **Fingerpori** Sibelius
Alvar Aalto Rapujuhla **Elisabeth Rehn**
Ruisrock **Sauli Niinistö**
Helsinki
Muumit
Saaristo-
meri

Raivoava akka rakkaimmilleen

Aggression sääteleminen on tärkeimpiä tunnetaitoja. Aggression voi valjastaa myös myönteiseksi voimaksi, joka vie ihmistä eteenpäin, kertoo vihaisista naisista kirjan tehnyt psykoterapeutti Heli Pruuki.

JANNE VILLA teksti
UNSPLASH / TIMOTHY EBERLY kuvitus

Tyttöjä on perinteisesti kasvatettu kilteiksi. Pojille ja miehille on sallittu enemmän aggression ilmaisun muotoja, toteaa pari- ja perheterapeutti sekä psykoterapeutti **Heli Pruuki**.

– Jos nainen suuttuu, ajatellaan että onpa siinä kamala ämmä tai hankala akka. Negatiivisten tunteiden ilmaiseminen on häpeällisempää naisille.

– Moni nainen onkin tottunut pihisemään kiukkuaan itsekseen. Aggressiota voi myös ilmaista epäsuorasti vaikkapa pitämällä mykkäkoulua, naljailemalla tai sivuuttamalla toisen tylysti, Pruuki sanoo.

Usein jo kodinperintönä saadussa passiivisaggressiivisuudessa on kyse kyvyttömyydestä käsitellä vaikeita tunteita ja asioita. Epäsuora aggressio on pyrkimystä vahingoittaa toista ihmistä kiertoteitse: selän takana puhumista, eristämistä, kutsumatta jättämistä ja liittoutumista muiden kanssa.

Tällaisen manipuloinnin taustalla on usein kateutta ja mustasukkaisuutta, jotka johtuvat turvattomuuden ja alemmuuden kokemuksesta, Pruuki analysoi.

Hän on kirjoittanut yhdessä psykoterapeutti ja teologi **Terhi Ketola-Huttusen** kanssa kirjan *Vihainen nainen – hyvä, paha aggressio*.

Fyysiseen väkivaltaan purkautuu vain pieni osa aggressiosta. Arkisissakin tilanteissa voi olla aggressiivinen lataus.

– On hyvä miettiä, millä tavalla puhun toisille. Ilmaisemme pienillä eleillä usein isoja asioita. Pelkkä katse tai katsomattomuus kertovat paljon. Joku huokailee ja pyörittelee silmiään osoittaen, ettei arvosta toista. Ikävän kriittinen katse voi olla lamaannuttava teko, Pruuki muistuttaa.

Monilta passiivisesti aggressiivisilta ihmisiltä puuttuu myötäilo, kyky iloita toisten puolesta.

– Työntekijä kertoo työkaverilleen hienon jutun, josta on juuri innostunut. Tämä kuuntelee vähän aikaa pää kallellaan ja siirtyy toiseen aiheeseen kommentoimatta mitään.

Perheväkivallan juuret ovat monesti tekijän traumataustassa.

– Silloin kun aggressio kanavoituu väkivallaksi – tai olet edes huolissasi siitä että saattaisit käydä johonkin ihmiseen käsiksi – kannattaa ehdottomasti hakea ammattiapua. Väkivallan takana oleva haava on hoidettava.

– Ellei tekijä suostu hakemaan apua, uhrin ei pidä jäädä katselemaan kuinka kauan väkivalta jatkuu, sillä yleensä se raaistuu. Jo väkivallan todistaminen on aina vahingollista etenkin lapsille, perheneuvojana työskennellyt Pruuki sanoo.

Sisäänpäin kääntyvä aggressio voi näyttäytyä itseinhona, jatkuvana itsekritiikkinä ja itsensä vähättelynä tai itsetuhoisina ajatuksina. Varsinkin kiltit naiset kääntävät usein aggression itseensä. Ilmenemismuotoja ovat esimerkiksi syömishäiriö tai ylenpalttinen treenaaminen.

Ihmisestä voi tulla myös katkera, kyyninen, pahantahtoinen ja epäluuloinen. Hän suojaa arkaa ja haavoittunutta sisintään tai huonoa itsetuntoaan kohdistamalla vihansa toisiin.

– Syyllinen pahaan oloon ja asioiden pieleen menemiseen on aina muualla: hallituksessa, kirkossa, puolisossa tai maahanmuuttajissa.

– Toisten syyttämisen sijasta kannattaisi katsoa peiliin: mikä minulla on hätänä? Kun olen kateellinen, mitä olen vaille? Mihin suruun, pettymykseen tai menetykseen liittyy se, että minun täytyy kadehtia tuota ihmistä?

> Jos nainen suuttuu, ajatellaan että onpa siinä kamala ämmä tai hankala akka.

Jokainen nainen kaipaa kokemusta olla edes yhden ihmisen silmissä maailman ihanin nainen, ehdoitta hyväksytty ja rakastettu, teologian tohtori Pruuki uskoo. Läheskään kaikki eivät valitettavasti saa tuota kokemusta.

– Moni nainen huomaa olevansa kamala raivoava akka juuri niille läheisille, jotka ovat itselle rakkaimpia. Ristiriita syvän toiveen ja todellisuuden välillä on järisyttävä.

Yhteyden katkeaminen toisiin ihmisiin herättää myös monen tasoista aggressiota, kuten loukkaantumista, suuttumusta, katkeruutta, vihaa ja kateutta.

Aggression kanavointi vahingollisilla tavoilla liittyy pääsääntöisesti sisäiseen turvattomuuteen ja yksinäisyyteen.

Lapsi ei opi tunteiden hallintataitoja eikä saa mallia ja tukea tunteiden käsittelyyn aikuiselta, jolla ei ole niitä taitoja itselläänkään.

– Siksi osa meistä jää panttivangiksi yksinäisyyteensä, ahdistukseensa ja häpeäänsä.

Ihmisen heikkoa ja haavoittuvaa kohtaa suojelevaa aggressiota voi käyttää myös myönteisenä voimavarana, Pruuki korostaa.

Kun tunnistamme oman tuskamme ja vaikeat tunteemme ja käsittelemme niitä avoimesti, opimme säätelemään aggressiotamme ja valjastamaan sen hyvien asioiden edistämiseen. Tunteiden säätelyä opittuaan ihminen ei reagoi nopeasti "selkärangallaan" ja tee tai sano asioita, joita jälkikäteen katuu.

– Kovassa tunnekuohussa ei kannata ilmaista kaikkea mitä ajattelee, vaan on hyvä miettiä, mikä on rakentavaa. Vihaisuus, ärsyyntyminen ja kateuden pistos ovat pysäytettävissä.

Energiaa tuottava ja muutosvoimaa lisäävä aggressio antaa uskallusta mennä kohti tärkeitä ja tarpeellisia päämääriä ja auttaa rajaamaan elämästä pois haitallisia tekijöitä.

– Liian moni nainen on ollut miesten vietävänä, mukautunut muiden tarpeisiin tai uhrautunut toisten palvelijaksi oman hyvinvoinnin kustannuksella.

– Naisilla on paljon mutku-puhetta: "Kyllä minä haluaisin sitä ja tätä, mutta kun en voi". Uhriksi jääminen on haitallista kaikille. Meidän on etsittävä sellainen tapa elää, jossa jokainen voi tulla näkyväksi ja kuulluksi.

Myönteinen aggressio auttaa suorempiin ja selkeämpiin ihmissuhteisiin.

– Kun vaikeat asiat tulevat käsitellyiksi, ihmisten välistä poistuu passiivisaggressiivisuutta ja turhaa loukkaantumista, jotka estävät läheisyyttä.

Rohkaistunut ihminen kertoo kumppanilleen, mikä häntä häiritsee suhteessa, ja mitä hän kaipaisi.

– Hän uskaltaa lähteä vahingollisesta suhteesta tai pyrkii aktiivisesti muuttamaan suhdetta paremmaksi.

Omien tunteiden ilmaiseminen ja toisen ikävän käytöksen pysäyttäminen ovat tärkeitä taitoja.

– Jos joku naljailee tai vihjailee jotain ilkeää, älä jää hiljaa. Uskalla korjata väärä väite ja kerro, miten asia oikein meni, jos tulet vähätellyksi. Nosta kissat pöydälle ja selvitä ongelmat. Jos pienet asiat hiertävät suhdetta toistuvasti, ne muuttuvat isoiksi, Pruuki neuvoo.

Naisen kiukku on usein epäsuoraa tai kääntyy sisäänpäin. Fyysiseen väkivaltaan aggressiosta purkautuu vain pieni osa.

> Kovassa tunnekuohussa ei kannata ilmaista kaikkea mitä ajattelee, vaan on hyvä miettiä, mikä on rakentavaa.

Kolumni

Tunteet ja politiikka

Siitä päivästä lähtien, kun lähdin politiikkaan mukaan, olen kuunnellut sydämeni ääntä ja puhunut asioista mahdollisimman aidosti. Ajattelen, ettei poliitikon tule tehdä politiikkaa vain papereihin, selvityksiin, muistioihin ja tilastoihin tutustumalla, vaan yhtä tärkeää on kuunnella niitä ihmisiä, joita poliittiset päätökset koskevat.

Yksi koskettavimpia hetkiä minulle on politiikassa ollut se, kun vastaanotin paperittomien delegaation Helsingin kaupungintalolla keväällä 2017. Edessäni seisoi perhe, jonka lapset olivat samanikäisiä kuin omani. Vanhemmat kertoivat, mitä elämä kylmässä kaupungissa merkitsee, kun ei ole enää oikeutettu vastaanottokeskuksen palveluihin. Eriarvoisuus tuntui sillä hetkellä luissa ja ytimissä.

Myöhemmin samana syksynä yhteisaloitteemme paperittomien välttämättömien palveluiden puolesta meni kotikaupunkini valtuustossa läpi. Tunsin valtavaa helpotusta ja riemua, kun enemmistö valtuustosta oli monta tuntia kestäneen keskustelun jälkeen ihmisoikeuksien puolella.

Sitä edeltävien kuukausien ja viikkojen aikana olin tuntenut puolestaan epätoivoa siitä, että niin monille ihmisten perustuslain takaamat oikeudet tuntuivat yhdentekeviltä. Olin myös vastaanottanut valtavan määrän vihaa pursuavaa palautetta ihmisiltä, pääosin miehiltä, joiden mielestä paperittomille ei kuuluisi samaa perusturvaa kuin muille.

Tunteille itsensä altistaminen ei ole välttämättä politiikassa se kaikkein helpoin tie. Mutta ilman tunteita ei synny yhteiskunnallista muutosta. Poliitikon pahimpia uhkia eivät ole toiset poliitikot tai puolueet, vaan kyynistyminen ja toivon menettäminen.

Tunteille altistuminen ei tarkoita, että olisi tunteidensa vietävissä. Yhteiskunnassamme yleistyvä vihapuhe kohdistuu erityisesti ihmisoikeuksia puolustaviin naispuoliisiin poliitikkoihin, aktivisteihin ja toimittajiin. Vihapuhetta ei saa ottaa annettuna, vaan sitä vastaan on kasvatettava kilpeä. Paras suoja vihapuhetta vastaan on kanssaihmisten solidaarisuus ja tuki. Se, että mahdollisimman moni puhuu ihmisoikeuksien puolesta eikä vaikene, on puolestaan vihapuheesta kärsivien paras lohtu.

Liian moni nainen, toimittaja ja poliitikko jää vihapuheen keskellä yksin ja vaikenee. Niin ei vapaassa yhteiskunnassa saisi antaa tapahtua.

Veronika Honkasalo
Nuorisotutkija,
Helsingin kaupunginvaltuutettu

Kirkkovaltuuston kuopus haluaa nuorten äänen kuuluville

Uuden kirkkovaltuuston nuorin on 19-vuotias lukiolainen Siiri Muhonen Huhtasuolta. Hän tuli valituksi elämänsä ensimmäisissä vaaleissa.

MINNA PALOVAARA teksti
JOONAS HARTIKAINEN kuvat

Siiri Muhonen lähti seurakuntavaaliehdokkaaksi sosialidemokraattien listalle, koska häntä pyydettiin mukaan.

– En olisi varmaan lähtenyt ehdokkaaksi, jos ei olisi pyydetty. Olen Jyväskylän Työväenyhdistyksen jäsen ja eduskuntavaaliehdokas, joten puolue oli valittu.

Muhonen on ollut pitkään seurakunnan toiminnassa mukana isosena, isoskoulutuksessa ja kerho-ohjaajana.

– Seurakunta on ollut minulle todella merkityksellinen aina. Tiedän, mitä on olla nuori seurakunnassa. Olen päässyt moneen mukaan ja saanut paljon ystäviä.

Tärkein kampanjateema oli isosten aseman parantaminen. Isoselle maksetaan Jyväskylässä pienempää palkkaa kuin monessa muussa seurakunnassa. Nuori voi joutua isostyön sijaan valitsemaan jonkun muun kesätyön rahan vuoksi.

– Nuorten ohjaaminen ja isosena oleminen on kunnon työtä, joka tulee saada kilpailukykyiseksi.

Toinen vaaliteema on avata kirkon ovia seksuaalivähemmistöille ja tuoda sillä tavalla kirkko 2020-luvulle.

– Minulla on ystäviä, jotka rakastavat samaa sukupuolta olevaa ja tuntevat sen vuoksi olevansa torjuttuja seurakunnassa.

Muhonen kirjoitti vaaliteemoistaan *Keskisuomalaiseen* ja kampanjoi sosiaalisessa mediassa. Varsinkin Instagram oli hänelle keino saavuttaa nuoria ja kannustaa heitä äänestämään kirkollisvaaleissa.

– Äänestäjäni ovat luultavasti entisiä riparinuoriani, isoskavereita tai muita nuoria. Myös puolueen kautta on tullut joitakin ääniä, Muhonen arvelee.

Muhonen ennustaa, että työ kirkkovaltuustossa tulee olemaan haastavaa. Hän haluaisi uudistaa valtuuston toimintatapoja. Yhteistyö muiden nuorten valtuutettujen kanssa puoluerajojen yli tuntuu luontevalta.

Jyväskylän seurakunta omistaa paljon kiinteistöjä, joiden suhteen käydään väänntöä.

– Mielestäni kannattaa panostaa hyviin tiloihin, joita on vähemmän. Se on parempi vaihtoehto kuin monta huonokuntoista kiinteistöä. Tiedän, mihin pääsen vaikuttamaan ja aion olla aktiivinen.

Siiri Muhonen on kiitollinen jokaisesta saamastaan äänestä. Hän haluaa valtuutettuna vaikuttaa ripareiden isosten palkkaan ja toivoo seurakunnan avaavan ovensa seksuaalivähemmistöille.

Seurakuntavaalien alhainen äänestysprosentti harmittaa Muhosta. Ehdokkailla on oma tehtävänsä tuoda kirkollisvaaleja esille. Se on vaikeaa, jos ihmisiä ei kiinnosta.

– Seurakunnasta ja vaalien merkityksestä pitäisi kertoa enemmän. Ihmiset eivät tiedä, mistä kirkkovaltuusto päättää. Olemme suuri seurakunta, enkä haluaisi, että vain pieni osa seurakuntalaisista vaikuttaa päätöksentekoon. Demokratia ei toteudu, jos vain muutama äänestää.

JYVÄSKYLÄN SEURAKUNNAN KIRKKOVALTUUSTO 2019–2022

Keskusta ja sitoutumattomat

Raija Pekkarinen
324 ääntä
(vertausluku 1910.0)

Heikki Tynkkynen
316 (955.0)

Aimo Asikainen
142 (636.667)

Tuulia Kuntsi
117 (477.5)

Jari Tuukkanen
117 (382.0)
UUSI

Matti Eerola
97 (318.333)

Jussi Nokelainen
86 (272.857)

Tuulia Kokkonen
68 (238.750)
UUSI

Kokoomus ja sitoutumattomat

Raija Sipinen
247 (1861.0)

Terhi Pulli
127 (930.5)

Juha Suonperä
124 (620.333)

Heimo Lajunen
117 (465.250)

Mauri Sompa
107 (372.2)

Seurakuntaväki

Pipsa Wilhelms
84 (310.167)

Eetu Heiska
80 (265.857)
UUSI

Mauri Tervonen
252 (1706.0)
UUSI

Petteri Muotka
176 (853.0)
UUSI

Mia Puolimatka
174 (568.667)

Tomi Pirttimäki
137 (426.5)

Mauri Paajanen
106 (341.2)
UUSI

Inkeri Tuunanen
102 (284.333)

Susanna Myllyniemi
97 (243.714)
UUSI

Sosialidemokraattien ja sitoutumattomien vaaliliitto

Tuulikki Väliniemi
252 (1618.0)

Kirsi Vähäjylkkä
148 (809.0)
UUSI

Pertti Reinikainen
109 (539.333)

Irmeli Ahola
105 (404.5)
UUSI

Vihreä kirkko – Tulkaa kaikki

Leena Ruotonen
91 (323.6)
UUSI

Siiri Muhonen
85 (269.667)
UUSI

Bella Forsgrén
204 (968.0)
UUSI

Liisa Kuparinen
121 (484.0)

Helinä Lähdesluoma
102 (322.667)
UUSI

Eveliina Aijasaho
92 (242.0)
UUSI

Kristillisten perusarvojen puolesta

Eero Katainen
310 (891.0)

Veera Pajala
205 (445.500)
UUSI

Raakel Poudyal
129 (297.0)
UUSI

Myrskylyhty – nuorten ja partion äänenä

Reetta Suonpää
179 (676.0)
UUSI

Tommi Parikka
95 (338.0)
UUSI

Sydän vasemmalla & sitoutumattomat

Eila Tiainen
158 (615.0)

Oskari Rantala
87 (307.5)
UUSI

Kahdentoista vuoden rupeama

Erityisluokanopettaja Anu Alenius-Taipaluksen pitkä pesti luottamushenkilönä päättyy vuoden vaihteessa. Uusille päättäjille hän toivoo valmiutta tehdä kompromisseja ja punnita olennaista.

ELINA MANNINEN teksti
JOONAS HARTIKAINEN kuva

Sunnuntaina 18.11. Korpilahden kirkolla äänestäjiä otti vastaan tyytyväisen näköinen nainen. Näihin vaaleihin ei seurakunnan luottamushenkilönä pitkään toiminut **Anu Alenius-Taipalus** itse asettunut ehdolle – lapset ovat pieniä vain kerran.

Kaksitoista vuotta sitten Korpilahden seurakunnan kirkkovaltuustoon valittu Alenius-Taipalus päätyi seuraamaan näköalapaikalta seurakuntaliitosta.

– Kun ryhdyin Korpilahden seurakunnan luottamushenkilöksi, minua kiinnosti lähinnä ruohonjuuritason toiminta. Pari vuotta myöhemmin olinkin mukana isoa seurakuntaliitosta neuvottelevassa työryhmässä. Yhdistyneen Jyväskylän seurakunnan luottamustoimeen lähdin ikään kuin Korpilahden äänitorvena.

Aluksi tuoreen valtuutetun näkökulma piti sisällään vain "pienen osan Korpilahden pohjoisilta kyliltä", mutta pikkuhiljaa maisema on laajentunut kattamaan koko Korpilahden ja Jyväskylän.

– Siitä tuleekin mieleen sellainen vinkki uusille päättäjille, että kannattaa pyrkiä näkemään asiat koko seurakunnan näkökulmasta. Ettei mielessä olisi vain se oma alueseurakunta, työmuoto tai muu pieni piiri, vaan Jyväskylän seurakunta kokonaisuutena. On oltava valmiutta olennaisen punnitsemiseen ja kompromisseihin, jos ne hyödyttävät kokonaisuutta.

Korpilahden alueneuvostossa Alenius-Taipalus on päässyt viime vuosina kommentoimaan muun muassa kotikirkon korjaamiseen liittyviä asioita ja aluekappalaisen valintaa.

– Kirkkoneuvostossa ja kirkkovaltuustossa on sitten käsitelty suurempia linjauksia, seurakunnan toimintasuunnitelmia, talousarvioita ja tilinpäätöksiä. Olemme miettineet myös seurakunnan leirikeskusten tilannetta: millä tavalla leiritoimintaa rakennetaan, mitkä työalat leirikeskusta yleensä tarvitsevat?

Seurakunnan kiinteistöasiat herättävät ihmisissä valtavasti kiinnostusta. Alenius-Taipalus huokaisee.

> On oltava valmiutta olennaisen punnitsemiseen ja kompromisseihin, jos ne hyödyttävät kokonaisuutta.

– Välillä pelkään, että seurakunnan elämä keskittyy vähän liikaakin kiinteistöihin ja seinien ylläpitämiseen. Tuntuu, että Sanan julistaminen ja opettaminen jää vähemmälle, ja kuitenkin se on seurakunnan keskeinen tehtävä.

Jatkossa Alenius-Taipalus haluaa olla mukana – tavallisena riviläsenenä – kirkossa, joka on kiinni arjessa ja pitää ihmisistä huolta.

– Myös perinteet ovat tärkeitä, ne tuovat pysyvyyttä. En halua mitään jämähtänyttä kirkkoa, mutta kyllä se perinne, mikä *Raamatusta* tulee on todella tärkeä asia.

Luottamushenkilönä Anu Alenius-Taipalus on päässyt vaikuttamaan niin kotikirkon korjaamiseen kuin koko Jyväskylän seurakunnan toimintasuunnitelmiin.

Tulokset

Keskusta ja sitoutumattomat
Raija Pekkarinen 324, Heikki Tynkkynen 316, Aimo Asikainen 142, Tuulia Kuntsi 117, Jari Tuukkanen 117, Matti Eerola 97, Jussi Nokelainen 86, Tuulia Kokkonen 68, Pirkko Weijo 68, Anniina Savolainen 64, Jussi Lehtimäki 53, Raija Kolu 48, Ossi Kananen 46, Anne-Maria Perttula 46, Tapani Kalenius 42, Jari Colliander 41, Jorma Holmstedt 37, Raimo Sopo 36, Pauli Hintikka 33, Heikki Siuruainen 24, Sari Koskinen 23, Yrjö Damskägg 20, Jari Ritsilä 18, Keijo Häkkinen 16, Ahti El Massri 15, Matti Kekäläinen 13.

Kokoomus ja sitoutumattomat
Raija Sipinen 247, Terhi Pulli 127, Juha Suonperä 124, Heimo Lajunen 117, Mauri Sompa 107, Pipsa Wilhelms 84, Eetu Heiska 80, Katja Isomöttönen 74, Sirpa Pii-Keinonen 64, Karoliina Vallipuro 62, Santeri Lohi 59, Leena Hirvonen 58, Markku Ikkala 57, Eero Kuusela 54, Anne Rahkonen 51, Outi Syrjälahti 38, Markku Lamberg 35, Arja Sahlberg 35, Eeva-Kaisa Rouhiainen 34, Juhani Malinen 33, Valtteri Vaherto 32, Eija Kankainen 32, Riikka Niemi 30, Leila Saikkonen 30, Antti Koskela 28, Olli Saloheimo 25, Merja Saarela 23, Eelis Loikkanen 22, Pertti Salonen 19, Mikko Tenhunen 17, Lassi Niininen 16, Jukka Järviniemi 16, Sirkku Laurila 16, Sari Malmberg 15.

Seurakuntaväki
Mauri Tervonen 252, Petteri Muotka 176, Mia Puolimatka 174, Tomi Pirttimäki 137, Mauri Paajanen 106, Inkeri Tuunanen 102, Susanna Myllyniemi 97, Erkki Puhalainen 90, Minna Mustonen 82, Maria Taivassalo 70, Ilkka Lilja 66, Marko Haukkamäki 42, Sirpa Helle 42, Pertti Pekkarinen 36, Sirpa Peitsenheimo-Aarnio 31, Pirjo Lahtinen 29, Maria Kiviaho 26, Tapio Peltomäki 26, Tero Kelhälä 26, Marja-Leena Rantalainen 24, Raili Makkula 23, Markus Ilomäki 17, Sari Airaksinen 17, Jukka Krogerus 15.

Sosialidemokraattien ja sitoutumattomien vaaliliitto
Tuulikki Väliniemi 252, Kirsi Vähäjylkkä 148, Pertti Reinikainen 109, Irmeli Ahola 105, Leena Ruotonen 91, Siiri Muhonen 85, Marjatta Hynynen 83, Outi Oinonen 75, Aarno Lahtinen 74, Pirjo-Liisa Junttila 58, Annikki Jäsberg-Jokinen 54, Esko Koskinen 51, Eija Tuohimaa 50, Mika Kelander 43, Jaana Luukkonen-Kytömäki 40, Leena Uutela 36, Marja Fagerlund 35, Ellen Tuikkanen 34, Eija Viitanen 33, Leena Jurvanen 33, Kalle Sumelles 31, Marge Miettinen 29, Anna Kaukonen 25, Antti Hirvensalo 22, Tarmo Muurinen 9, Satu-Maria Virtanen 7, Meeri Savolainen 6.

Vihreä kirkko – Tulkaa kaikki
Bella Forsgrén 204, Liisa Kuparinen 121, Helinä Lähdesluoma 102, Eveliina Aijasaho 92, Tuija Elina Lindström 74, Emilia Lakka 73, Marjaana Wuolio 69, Eeva-Liisa Reuter 54, Leena Lyytinen 52, Tiina Asikainen 42, Heli Kaunismaa 27, Irene Hallamäki 15, Ville Suhonen 15, Ninna Salakka 14, Ilona Vehmas 30, Judy Ann Hämäläinen 7, Anna Kämäräinen 7.

Kristillisten perusarvojen puolesta
Eero Katainen 310, Veera Pajala 205, Raakel Poudyal 129, Tarmo Kemppainen 84, Vuokko Honkamäki 69, Maarit Nissinen 54, Tuulikki Lyytikäinen 40.

Myrskylyhty – nuorten ja partion äänenä
Reetta Suonpää 179, Tommi Parikka 95, Atte Kesti 77, Heidi Halkomäki 71, Helena Lehti 62, Aapo Tähkäpää 47, Heta-Stiina Ridanpää 45, Heidi Tonteri 35, Aleksi Murtojärvi 35.

Sydän vasemmalla & sitoutumattomat
Eila Tiainen 158, Oskari Rantala 87, Matleena Käppi 65, Mette Toikkanen 52, Irma Hirsjärvi 51, Petri Janhunen 30, Kimmo Ahonen 25, Arja Hokkanen 23, Juha Jauhiainen 18, Iiro Uusitalo 18, Antti Viitakangas 17, Tapani Kaakkuriniemi 16, Anne Kovanen 14, Ritva Juvonen 13, Aarne Vesterinen 12, Pirkko Tapiola 11, Reima Rantanen 5.

Meidän Kirkko
Anne-Helena Lahtinen 27, Jarmo Nahkamäki 21, Pirkko Rastas 19, Eero Paananen 14, Seppo Hiltunen 14, Kai Kauranen 12, Kari Hokkanen 11, Ari Vaskelainen 10.

#minun kirkkoni

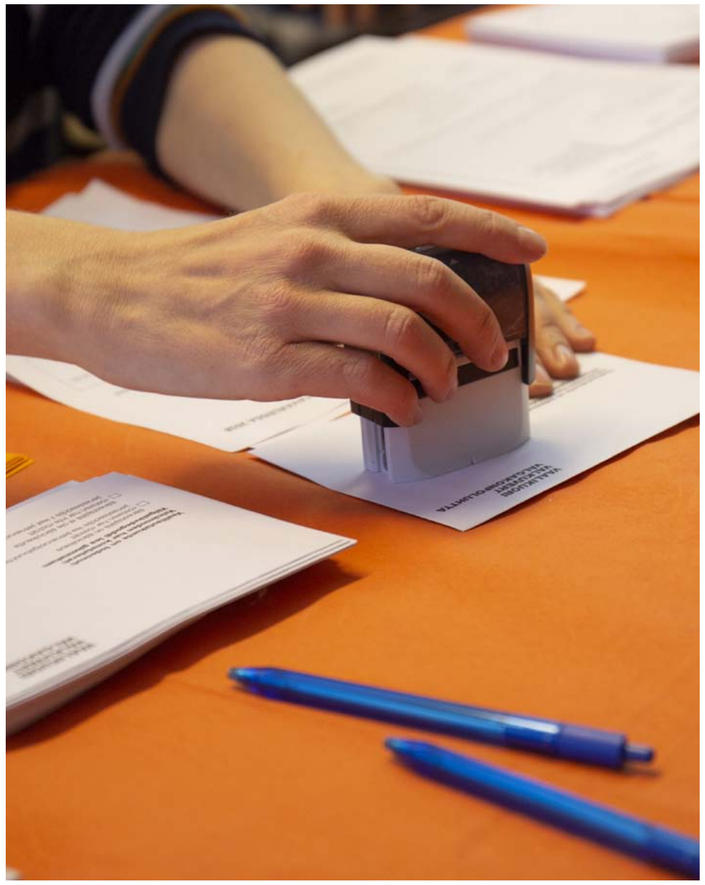

Jyväskyläläiset äänestivät seurakuntavaaleissa innokkaammin kuin neljä vuotta sitten.

Vihreät vaalien voittaja

Vihreä kirkko – Tulkaa kaikki -valitsijayhdistys sai seurakuntavaaleissa kolme lisäpaikkaa. Keskusta on kirkkovaltuuston suurin ryhmä.

MARJO RÖNNKVIST teksti
JOONAS HARTIKAINEN kuva

Vihreä kirkko – Tulkaa kaikki -valitsijayhdistys oli seurakuntavaalien suurin voittaja Jyväskylässä. Vihreät lisäsi paikkamääränsä valtuustossa yhdestä neljään.

Yhden edustajan lisää sai Sydän vasemmalla -valitsijayhdistys, ja samalla sen paikkamäärä tuplaantui. Samoin kävi nuorten listan kanssa. Myrskylyhty-nimellä tällä kertaa liikkeellä olleet nuoret ja partiolaiset saivat uuteen valtuustoon yhden sijasta kaksi paikkaa.

Kokoomus menetti vaaleissa kaksi paikkaa ja Keskusta sekä SDP kummatkin yhden. Seurakuntaväen sekä Kristillisten perusarvojen puolesta -valitsijayhdistyksen paikkaluku säilyi entisellään.

Tulevalla kaudella suurin ryhmä on Keskusta, joka sai kahdeksan paikkaa. Kokoomus ja Seurakuntaväki saivat molemmat seitsemän paikkaa, SDP kuusi, Vihreät neljä, Kristillisten perusarvojen puolesta kolme sekä Sydän vasemmalla ja Myrskylyhty kaksi paikkaa kumpainenkin. Meidän Kirkko -valitsijayhdistys ei saanut yhtään paikkaa.

Äänestysaktiivisuus oli Jyväskylässä edellisiä vaaleja vilkkaampaa. Äänestysprosentti oli 13,5, kun se vuoden 2014 vaaleissa oli 11,9. Nuoret äänestivät hieman edellisvaaleja innokkaammin, mutta siitä huolimatta 16–17-vuotiaiden ennakkoäänestysprosentti jäi 6,7:een. Kaikkiaan ääniä annettiin 10 384.

Jyväskyläläiset äänestivät seurakuntavaalien äänikuningattareksi 67-vuotiaan **Raija Pekkarisen** (Keskusta ja sit.). Pekkarinen sai vaaleissa 324 ääntä.

Yli 300 äänen rajapyykin pääsivät myös viime vaalien äänikuningas **Heikki Tynkkynen** (Keskusta ja sit.) 316 äänellä sekä **Eero Kataisen** (Kristillisten perusarvojen puolesta) 310 äänellä.

Nyt valituista valtuutetuista 19 on uusia, vanhoista valtuutetuista 20 säilytti paikkansa. Nykyisistä valtuutetuista tuoreille kasvoille saivat tehdä tilaa muun muassa **Marjatta Hynynen** (SDP ja sit.), **Erkki Puhalainen** (Seurakuntaväki), **Maria Taivassalo** (Seurakuntaväki), **Eero Kuusela** (Kokoomus ja sit.) sekä **Pauli Hintikka** (Keskusta ja sit.).

Kirkkovaltuuston keski-ikä laskee viidellä vuodella nykyisestä. Uusien valtuutettujen keski-ikä on 51 vuotta. Tilanne oli sama 2010 vaaleilla valitussa valtuustossa, mutta viime vaaleissa keski-ikä nousi 56 vuoteen. Valtuuston nuorin on 19-vuotias lukiolainen **Siiri Muhonen** (SDP ja sit.) Huhtasuolta. Iäkkäin on puolestaan Kortepohjassa asuva 77-vuotias **Matti Eerola**.

Uudessa valtuustossa valta siirtyy miehiltä naisille, kun naisia valittiin 22 ja miehiä 17. Alueseurakunnittain vahvimman edustuksen saivat Keltinmäki (8 paikkaa), Keskusta (7) ja Kuokkala (7). Tikkakoskelta ja Vaajakoskelta on neljä valtuutettua, Palokasta ja Säynätsalosta kolme. Korpilahti sai kaksi valtuutettua ja Huhtasuo yhden.

Koko maan äänestysprosentti 14,3

Seurakuntavaalien alustava äänestysprosentti oli 14,3. Edellisissä seurakuntavaaleissa neljä vuotta sitten äänestysprosentti oli 15,5. Hiippakunnista korkein äänestysprosentti oli Lapuan hiippakunnassa (19,1) ja matalin Helsingin hiippakunnassa (10,9).

Ahkerimmin äänestettiin Kinnulan seurakunnassa, jossa äänestämässä kävi peräti 48,9 prosenttia äänioikeutetuista.

Jyväskylässä äänestettiin ahkerammin kuin muissa suurissa seurakunnissa Seinäjokea ja Hämeenlinnaa lukuun ottamatta. Jyväskylä, Joensuu ja Vantaa olivat suurista kaupungeista ainoat, joissa äänestysprosentti nousi edellisistä vaaleista.

Nuorten ehdokkaiden määrä nousi

Nuorten päätöksentekijöiden määrä lähti nousuun seurakuntavaaleissa. Nuorten osuus kaikista valituista nousi 0,3 prosenttiyksikköä: kaikki luottamushenkilöt yhteen laskien alle 30-vuotiaiden osuus oli neljä vuotta sitten 6,1 prosenttia ja näissä vaaleissa 6,4. Jyväskylässä kirkkovaltuustoon valittiin viisi alle 30-vuotiasta ehdokasta.

Seurakuntavaalit ovat ainoat valtakunnalliset vaalit, joissa jo 16-vuotiailla on äänioikeus.

Ilmoittaja!
Henki & elämä -lehden ilmoitusmyynti:
Pirjo Teva
040 680 4057
pirjo.teva@kotimaa.fi
KOTIMAA

Joulun Sana 2018
Joulun Sana tuo jouluilon.
Tilaa itsellesi tai lähetä lahjana joulukortin sijasta.

TÄSSÄ JOULULEHDESSÄ MM.
- Matti Mäkinen: Marian suuri tehtävä
- Emerituspiispa Eero Huovinen: "Kristus on täällä tänään."
- Vexi Salmi ja Sydämeeni joulun teen: "Ajatukseni oli kuvata yhtä suomalaista joulua."
- Pula-ajan joulussa oli juhlan tuntua
- Jouluristikko, lapsille askartelua, kertomuksia erilaisista jouluista ja paljon muuta

Lehden hinta 6 € ja CD:nä 8 €.
Karas-Sana
Myynti: kristilliset kirjakaupat
NETTIKIRJAKAUPPA.COM

JYVÄSKYLÄN YKKÖSAPTEEKKI
Seppälän Citymarket
Vasarakatu 29, 40320 Jyväskylä
Palvelemme: ma-la 9-20, su 12-18
www.jyvaskylanykkosapteekki.fi

Jyväskylän kristillisen opiston SEURAT
SYSKY 2018 **2.12.** Adventtiseurat opistolla klo 13 puuro, klo 14 seurat
KEVÄT 2019 Seurat klo 18 **16.1.** **13.3.** **24.4.**
10.2. Opiston kirkkopyhä Kuokkalan kirkossa klo 11 messu, ruoka ja kahvit, klo 13 seurat
Lämpimästi tervetuloa!
JYVÄSKYLÄN KRISTILLINEN OPISTO
Sulkulantie 28, 40520 Jyväskylä
Puh. (014) 3348 000, www.jko.fi

KAIKKEA KIVAA KOTIIN
KEITTIÖTUNING
WWW.KEITTIOTUNING.FI

Hieronta, kuppaus, jalkojenhoito, äänipurenta koko kehon hoito (voicewell-hoito)
Sirkku Lahtinen
Väinönkatu 7 A, 2. krs
p. 0400 647 547

Asianajotoimisto Urtti & Toiviainen Oy
Palveluitamme:
Perhe- ja perintöoikeus, mm. edunvalvontavaltakirja, testamentit, perukirjat, perinnönjaot, avioero-ositukset.
Ympäristöoikeus, mm. kaavoitusasiat, tie- ja lunastusriidat, maa-ainesten käyttö, yhteisalueiden asiat.
Asuminen ja rakentaminen, mm. kauppakirjat ja sopimukset, asunto- ja kiinteistökauppariidat, rakennusriidat.
Maksukyvyttömyys, mm. yrityksen konkurssi- ja saneerausmenettely.
Yhdistysten ja vesiosuuskuntien asiat.
osoite: Kauppakatu 27 A 7, 40100 Jyväskylä
puhelin 050- 336 93 26/ Elina
sähköposti: asianajo@urtti.fi
kotisivut: www.urtti.fi

KotiData
0600 95 050
1,48€/min+pvm/mpm
Autamme tietokoneasioissa.
Myös asiakaskäynnit!
www.kotidata.fi

Jaa iloa merkkipäivänäsi
Perusta merkkipäiväkeräys
Lahjoituspalvelu 020 7127 256 (arkisin klo 9–15)
suomenlahetysseura.fi/merkkipaiva
Hinnat 020-numeroihin soitettaessa: kiinteästä puhelinverkosta ja matkapuhelinverkosta 8,4 snt/min (sis. alv 24 %). Keräysluvat: Manner-Suomi RA/2016/517, Ahvenanmaa ÅLR 2017/6120.
SUOMEN LÄHETYSSEURA 1859

Kukitamme elämäsi juhlat
RISTIÄISET, NIMIÄISET, RIPPIJUHLAT, VALMISTUJAISET, SYNTYMÄPÄIVÄT, HÄÄT, HAUTAJAISET JA YRITYSTILAISUUDET
Viherlandia
Onnella on juuret
Kammintie 6, 40520 Jyväskylä
viherlandia.fi Puh. 010 617 1932
leikko@viherlandia.fi
Puheluhinnat: 8,35 snt/puh. + 12,09 snt/min.

ITSENÄISYYSPÄIVÄN 6.12.2018 OHJELMA JYVÄSKYLÄSSÄ

JUHLAJUMALANPALVELUS TAULUMÄEN KIRKOSSA KLO 10.00, Lohikoskentie 2.

SEPPELTENLASKUTILAISUUS VANHAN HAUTAUSMAAN SANKARIHAUDALLA KLO 11.30, Puistokatu.

ITSENÄISYYSPÄIVÄN JUHLA JYVÄSKYLÄN PAVILJONGISSA KLO 13.00, Lutakonaukio 12. Pysäköinti P-Paviljonki 1 ja 2.

Juhlapuhujana on Ulkopoliittisen instituutin ohjelmajohtaja **Mika Aaltola.** Tervehdyspuheen pitää Jyväskylän seurakunnan kirkkoherra **Arto Viitala.** Juhlassa esiintyy muun muassa **Ilmavoimien soittokunta** solistinaan **Mikael Konttinen**.

Juhlaan on vapaa pääsy. Kahvitarjoilu klo 12.00.

Suuret kunniamerkit.

Tilaisuutta voi seurata reaaliajassa ja jälkeenpäin 31.12.2018 asti osoitteessa **www.jyvaskyla.fi/ajankohtaista/tilaisuus**

ITSENÄISYYSPÄIVÄN SOIHTUKULKUE KLO 18.00
Kulkue lähtee yliopiston päärakennuksen edestä kohti Vanhaa hautausmaata. Sankarihaudalla seppeleenlaskutilaisuus klo 18.30.
Järjestäjänä Jyväskylän yliopiston opettajankoulutuslaitoksen 1. vuosikurssin opiskelijat.

HARJUN PORTAAT VALAISTUNA KLO 18.00–20.00
Järjestäjinä Jyväskylän Partiolaiset ry ja Harjun Partiotytöt ry.

Asukkaita kehotetaan vanhan tavan mukaan järjestämään juhlavalaistus klo 18.00–20.00.

Jyväskylän kaupunki *Jyväskylän varuskunta* *Jyväskylän seurakunta*

Tapahtumat 23.11.–7.12.

Musiikkia kirkoissa

VALOA PÄIN
Juha Lauttamus ja Jukka Hassinen soittavat valoa syksyyn su 25.11. klo 15 Taulumäen kirkossa. Konsertissa kuullaan Bachin, Clarken, G.F. Händelin, Purcellin ja Holstin juhlavia teoksia trumpetille ja uruille sekä gospelmusiikkia saksofonilla. Vapaa pääsy.

LEPPILAMPI&NYMAN
Jukka Leppilampi & Marzi Nyman pitävät yhteisen konsertin su 25.11. klo 16 Kipinä, Kauppakeskus Sepässä. Liput 10 euroa.

KYRIELEIS KUOKKALAN KIRKOSSA
Pelimanniyhtye Kyrieleis konsertoi Kuokkalan kirkossa su 25.11. klo 19 Erkki Hiekkavirran johdolla. Ohjelma 10 euroa Kuokkalan kirkon ikonihankintaan.

TOMMI SOIDINMÄKI JOULUTUNNELMISSA
Tommi Soidinmäen joulukonsertti on ti 27.11. klo 18 Taulumäen kirkossa. Liput 20 euroa tuntia ennen ovelta.

RAKKAUDESTA JOULUUN
Arja Koriseva laulaa rakkaudesta jouluun la 1.12. klo 18 Korpilahden kirkossa. Pianistina Minna Lintukangas. Konsertissa kuullaan tuttuja, nostalgisia joululauluja sekä uudempia joululauluja Arjan omasta tuotannosta. Liput 25 euroa.

JP LEPPÄLUOTO TOIVOTTAA JOULURAUHAA
Muusikko JP Leppäluoto esiintyy Kuokkalan kirkossa la 1.12. klo 18. Joulurauhaa-konsertin liput 27 euroa ticketmaster.fi -palvelun kautta.

JOULUINEN MUSIIKKI-ILTA
Tikkakosken kirkossa on jouluinen musiikki-ilta la 1.12. klo 18. Illassa mukana Tikkakosken rauhanyhdistyksen kuoro. Ohjelmassa myös yhteislauluja ja iltahartaus. Iltapala 10/5 euroa.

HÄNDELIN MESSIAS-ORATORIO TAULUMÄEN KIRKOSSA
Händelin Messias -oratorio esitetään kokonaisuudessaan Taulumäen kirkossa su 2.12. klo 14. Teoksen vahva kertoja on Kamarikuoro Valo. Orkesterina kuullaan Oulun Kamarioirkesteria kapellimestarinaan Olli Heikkilä. Solisteina laulavat sopraano Johanna Nylund, altto Annastiina Tahkola, tenori Pertti Tahkola sekä basso Jaakko Kortekangas. Liput lippu.fi. Tuntia ennen ovelta 30/25/15 euroa.

SCHILDTIN LUKION JOULUKONSERTTI
Schildtin lukion musiikkilinjan opiskelijat konsertoivat ma 3.12. klo 18 Taulumäen kirkossa. Ohjelma 10/5 euroa.

LAPSET, LAULAKAA!
Lapsen Ääni -kuoron joulukonsertti Lapset, laulakaa! on Kaupunginkirkossa ma 3.12. klo 18.30. Ohjelma 10 euroa.

JOULUKONSERTTI IN DULCI JUBILO
Gradian musiikin opiskelijat, kuoro, orkesteri ja solistit virittävät joulutunnelmaan ti 4.12. klo 19 Kuokkalan kirkossa. Ohjelmassa on paitsi jouluisia lauluja myös yhteislauluja. Konsertin johtavat Ülle Kenner ja Kait Kenner. Vapaa pääsy.

VOICE-KUORO MATKALLA JOULUUN
Voice-kuoron joulukonsertti on ti 4.12. klo 19 Taulumäen kirkossa. Konserteissa kuullaan monipuolista joulumusiikkia aina perinteisistä ja uusista kotimaisista joululauluista amerikkalaiseen joulugospeliin. Vierailevana solistina Aikakone-yhtyeestä tuttu Sani. Kuoroa säestää Solitary Company -bändi ja kuoronjohtajana toimii Tarja Erkkilä. Liput 15/10/8 euroa tuntia ennen ovelta.

JOULUN SÄVEL SOI LOPPIAISEEN ASTI
Joulun sävel soi Kaupunginkirkossa keskiviikkoisin loppiaiseen asti. Puolen tunnin mittainen musiikkituokio alkaa klo 12. Ke 5.12. esiintyy Kati Koskinen. Ovella vapaaehtoinen kolehti Suomen Lähetysseuralle.

KUULUI LAULU ENKELTEN
Tomi Metsäkedon joulukonsertti on ke 5.12. klo 19 Taulumäen kirkossa. Mukana Jyväskylän poikakuoro Sirkat. Liput 28 euroa, ennakko ticketmaster.fi.

LAULUJA MATKAN VARRELTA
Lauluja matkan varrelta kuullaan to 6.12. klo 16 Kuokkalan kirkossa. Konsertti koostuu pääosin Mikko Miettisen ja Tuomo Rannankarin omasta tuotannosta. Menossa mukana myös Esko Turpeinen, Topias Rannankari ja Matilda Rannankari. Seurakunnan puheenvuoro Riku Bucht. Vapaa pääsy, kolehti kirkon ikonirahastoon.

JOULUN ODOTUKSESSA
Joulun odotusta on ilmassa Kamarikuoro Hehkun joulukonsertissa pe 7.12. klo 19 Taulumäen kirkossa. Ohjelma 10 euroa.

MIKKO OINOSEN MUSIIKKIA
Mikko Oinosen musiikkia on kuultavissa Kipinässä, Kauppakeskus Sepässä perjantaisin klo 13–14. Musiikin kuuntelun ohessa mahdollisuus kahvitteluun.

TAULUMÄEN KIRKKO

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu su 25.11. klo 18, Palola, Palola, Hassinen.
Sanajumalanpalvelus to 6.12. klo 10, Palola, Hassinen, Mieskuoro Sirkat.

Musiikkitilaisuudet
Valoa päin -konsertti su 25.11. klo 15 kirkko. Kts. Musiikkia kirkoissa
Tommi Soidinmäen joulukonsertti ti 27.11. klo 18. Liput 20 euroa ovelta.
Händelin Messias -oratorio su 2.12. klo 14. Kts. Musiikkia kirkoissa ja s. 16.
Kohti joulua ma 3.12. klo 18. Schildtin lukion musiikkilinjan konsertti. Ohjelma 10/5 euroa.
Voice-kuoron joulukonsertti ti 4.12. klo 19. Liput 15/10/8 euroa ovelta.
Tomi Metsäkedon joulukonsertti ke 5.12. klo 19. Liput 28 euroa.
Kamarikuoro Hehkun joulukonsertti pe 7.12. klo 19. Ohjelma 10 euroa.

HALSSILA

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Katso Huhtasuo ja Kipinä.

Aikuisille
Jouluretki Ränssin Kievariin ti 18.12. Kts. Huhtasuo.
Miesten tupailta ke 28.11. klo 17.30 Kipinä. Kts. Kipinä.
Raamattupiiri pe 30.11. klo 17 Telkäntie 2 C.
Tiistai-tapaaminen ti 4.12. klo 13 Telkäntie 2 C, Paulus Pikkarainen.

Lapsille ja lapsiperheille
To 6.12. ei ryhmiä eikä kerhoja.
Telkäntien päiväkerho ti ja to 9–11.
Taapero- ja perhemuskari Telkäntie 2 C pe-aamupäivisin.
Perheiden jouluaskarteluilta ke 12.12. klo 17.30 Telkäntie 2 C. Ilm. 5.12. mennessä 050 301 8233.

HUHTASUO

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu su 25.11. klo 12 Huhtakoti, Siistonen, Tiusanen.
Messu su 2.12. klo 12 Huhtakoti, Kari, Nieminen, Astaha-kuoro, Jenni Havunen, huilu. Kahvilla mahdoll. ideoida seurakunnan vapaaehtoistoimintaa.
Itsenäisyyspäivän sanajumalanpalvelus to 6.12. klo 12 Huhtakoti, Kari, Nieminen, Väisänen.

Lähetys- ja avustustyö
Lähetyksen askartelupaja ma 26.11. klo 10–12 Kipinä.

Aikuisille
Jouluretki Ränssin Kievariin ti 18.12. Hinta 25e, sis. kyydin, jouluaterian ja kahvin (tasaraha) Lähtö: Kaakkolammen kääntöp. klo 10.30; Kangaslammen kääntöp. klo 10.35; Huhtasuon kirkon pys. klo 10.40; Kivistön työväentalon pys. klo 10.50. Paluu: n. klo 14.30. Ilm. 10.12. mennessä 050 549 7024, juha.halonen@evl.fi.
Aikuisten käsityökerho ma klo 18–20 Huhtakoti.
Miesten tupailta ke 28.11. klo 17.30 Kipinä. Kts. Kipinä.
Astaha-kuoro to 29.11. klo 18 Huhtakoti.
Raamattupiiri pe 30.11. klo 17 Telkäntie 2 C.
Diakonian RaaKe ti 4.12. klo 13 Huhtakoti.
Lähetyskahvit ke 5.12. klo 13 Huhtakoti.
NeuleKIPinä ke 5.12. klo 18 Kipinä. Jouluisia pieniä.

Lapsille ja lapsiperheille
To 6.12. ei ryhmiä eikä kerhoja.
Huhtakodin päiväkerho ti ja to klo 13.
Muskarit to-aamupäivisin.
Perhekerho pe klo 9.30 Huhtakoti.
Perheiden jouluaskarteluilta ke 12.12. klo 17.30 Telkäntie 2 C. Ilm. 050 301 8233.
Ekavauvaryhmä ma 14 Huhtakoti.
Taidetta taaperon kanssa ti klo 9.30 Huhtakoti.
Pikkukirkko pe 30.11. klo 9.30 Huhtakoti.

Muu
Keittolounas ma klo 11–12.30 Huhtakoti. Hinta 2,50 euroa.

KELJONKANGAS

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Neulasmessu su 25.11. klo 16 Neulaskoti, Väätäinen, Tahkola, Tommi Parikka. Pyhäkoulu.
Raamattu- ja lähetyspäivät la 1.12. klo 13 Neulaskoti, Osmo Väätäinen, Liisi Niemelä. Klo 13 *Koko tien Hän kanssain kulkee*, rovasti Vuokko Jokinen, kahvit. Klo 14.30 *Satakertainen sato*, 50 vuotta lähetyselämää herätysten ja taistelujen keskellä Etiopiassa, Etiopian lähetti, Liisi Niemelä, Väätäinen.
Raamattu- ja lähetyspäivät su 2.12. Neulaskoti. Klo 13 *Jeesus palaa kerran. Miten Häntä odotamme?* TT Mauri Tervonen; klo 14 Lähetystilaisuus, terveisiä yhteistyöalueilta Mauri ja Marjatta Tervonen, Erkki Puhalainen, joulupuuro; klo 16 Hoosiannamessu, Kärkkäinen, Mertanen.
Perhemessu su 2.12. klo 16 Neulaskoti, Kärkkäinen, Mertanen.

Aikuisille
Neulaskodin olohuone ke klo 13.

Lapsille ja lapsiperheille
Perhekerho pe klo 9.30 Neulaskoti.
Pyhäkoulu su 25.11. klo 16 Neulaskoti.
Taaperokerho ma klo 9.30 Neulaskoti.
Vauvaryhmä ti klo 10 Neulaskoti.
Lapsiparkki ke klo 14–16 Neulaskoti. Ilm. edellisen viikon ma klo 12 mennessä niina.ruuska@evl.fi.

KELTINMÄKI

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu su 25.11. klo 10 kirkko, Ridanpää, Pitkänen, Lintunen, lauluryhmä Hehku-kuorosta. Kahvit. Pyhäkoulu.
Runoilta Pyhäinpäivästä seimipahnoille su 25.11. klo 17 kirkko. Sana-Sepot esittävät Lassi Nummen runoja yhteislaulujen siivittämänä.
Aamurukous ti klo 8 kirkko.
Hiljainen aamurukous to klo 8 kirkko.
Messu su 2.12. klo 10 kirkko, Pitkänen, Väätäinen, Vuorenoja, Lintunen. Seurakuntakuoro. Kahvit. Pyhäkoulu.
Joulukortteja myynnissä su 2.12. klo 10 kahvittelun yhteydessä, 1/2,5e.
Sanajumalanpalvelus su 2.12. klo 16 Sotainvalidien sairaskoti, Keskussairaalantie 40, Väätäinen, Vuorenoja. Kypärämäkeläiset tervetuloa!
Sanajumalanpalvelus to 6.12. klo 10 kirkko, Ridanpää, Lintunen. Kahvit.

Musiikkitilaisuudet
Kuoroleiri la 24.11. klo 13 kirkko.
Lapsikuoro ke klo 16 kirkko.

Lähetys- ja avustustyö
Lähetysmyyjäiset la 24.11. klo 10–12 Kortepohjan srk-keskus.

Aikuisille
Naistenpiiri ma klo 18 kirkko.
Olohuone ti 27.11. klo 11 Saihokatu 4.
Saihokadun lounas ti klo 12–13 Saihokatu 4. 4/1e.
Miesten piiri ti klo 18 kirkko.
Olohuone Myötätuulessa ke 28.11. klo 13–15 kirkko.
Seurakuntakuoron harjoitukset to 29.11. ja 5.12. klo 18.
Lähde!-kuoro to 29.11. klo 18 kirkko.
Vesangan Kylätalo ma 3.12. klo 12–14. Kauneimmat joululaulut ja Draamaryhmä.
Saihokadun olohuone ti 4.12. klo 11–12 Saihokatu 4. joulujuhla ja joululounas (6e). Ilm. 27.11. mennessä 040 549 7026, ainoleena.laitinen@evl.fi.
Olohuone Myötätuulessa ke 5.12. klo 13–15 kirkko. Puurotarjoilu.

Nuorille
Nuortenilta ke 28.11. klo 17.30 kirkko.

Lapsille ja lapsiperheille
Kortepohjan Ekavauva-ryhmä. Ilm. 1.12.–15.1. jyvaskylanseurakunta.fi. Tied. 050 380 0426/050 372 5573.
Pyhäkoulu su klo 10 kirkko.
Taapero-ryhmä ma klo 14.30.
Perheolkkari ti klo 9 Erämiehenk. 6.
Perheolkkari ke klo 8.30–11 kirkko.
Avoin vauvakahvila to 29.11. klo 9.30 kirkko.
Kirkkohetki pienille ja suurille ti-ke 4.–5.12. klo 9.15 Erämiehenkatu 6.

Muu
Yhteisöruokailu ma klo 17–18.30 kirkko. Hinta 1 euroa. Kotiin jaettava ruoka noudettavissa klo 18 alkaen.

KESKUSTA

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Hiljaisuuden hetki pe klo 12–14 Kaupunginkirkko.
Messu su 25.11. klo 10 Kaupunginkirkko. Pohjola, Niiles-Hautanen, Valtasaari, Junttila. Kannel-kuoro, joht. Ulla Kotamäki
Körttiseurat ma 26.11. klo 17.30 Vanha pappila.
Viikkomessu to 29.11. klo 13–13.45 Kaupunginkirkko.
Messu su 2.12. klo 10 Kaupunginkirkko. Wuolio, Niiles-Hautanen, Koskinen, Lintulahti, Pietiläinen. Musica-kuoro. Uusien työntekijöiden tehtävään siunaaminen. Kahvit pappilassa.
Lasten Hoosiannakirkko su 2.12. klo 15 Kaupunginkirkko, Watia, Laasonen.
KohtaamisPaikan messu su 2.12. klo 17 Kaupunginkirkko. Laulamme Hoosiannan, Kilkki.
Sunday Service su 2.12. klo 18–20 Vanha pappila.
Sanajumalanpalvelus to 6.12. klo 10 Kaupunginkirkko. Watia, Pohjola, Valtasaari, Lintulahti. Mieskuoro Sirkat.

> **Hiljaisuuden talo kutsuu rentoutumaan**
> Hiljaisuuden Talo on avoinna ti 27.11. klo 17.30–20 Vanhassa pappilassa, Vapaudenkatu 26. Ilta on tarkoitettu sinulle, joka kaipaat hetken rauhaa arjen keskellä. Voit tehdä itsellesi rukoushelmet, värittää, lukea tai vain nauttia hiljaisuudesta. Alussa lyhyt Taizé-hartaus ja ilta päättyy rukoukseen. Voit poiketa hetkeksi tai olla vaikka koko illan.

Musiikkitilaisuudet
Iloa valoon – puhetta ja pianomusiikkia la 24.11. klo 16 Vanha pappila.
Virsihetki ke 28.11. klo 12 Kaupunginkirkko.
Joulukonsertti ma 3.12. klo 18.30 Kaupunginkirkko. Lapsen Ääni. Ohjelma 10 euroa.
Joulun sävel ke 5.12. klo 12–12.30 Kaupunginkirkko. Kati Koskinen.

Lähetys- ja avustustyö
Lähetysmyyjäiset la 24.11. klo 10–13 Vanha pappila.
Hanna-piiri ma 3.12. klo 16.30–18 Vanha pappila.
Aikuisille
Raamattupiiri kaikenikäisille ti klo 10 Vanha pappila.
Rintamaveteraanien adventtikahvit ja hartaus ti 27.11. klo 14 Vanha pappila., Kari Kuittinen ja Heini Lekander.
SenioriFoorum ti 27.11. klo 15 Kipinä. Kts. Kipinän tapahtumat.
Varttuneiden ja eläkeläisten piiri ke klo 13 Puistotori 4.
Kylän kammari to 29.11. klo 14 Vanha pappila.
Seniorikammari ma 3.12. klo 14 Vanha pappila. *Pyhän kosketus arjessa ja elämänkulussa*, Eevi-Riitta Kukkonen.
Diakonian ja lähetyksen käsityöpiiri ti 4.12. klo 10. Keljonkatu 26, B-talo.
Osallisuuden kahvihuone ti 4.12. klo 14 Vanha pappila. Eläkeiässä Jyväskylään muuttaneille.

Lapsille ja lapsiperheille
Taaperokerho ma klo 9.30 Yliopistonkatu 28 B.
Ekavauvaryhmä ma ja ti klo 13 Yliopistonkatu 28 B.
Päiväkerho ti ja to klo 9 Yliopistonkatu 28 B.
Perhekerho ke klo 9.30 Yliopistonkatu 28 B.

Muu
Pysäkin Bingo ti 27.11. klo 13.30 Aseman Pysäkki.

KIPINÄ

Kauppakeskus Seppä, Ahjokatu 3–5.

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Rukoushetki arkisin klo 12.
Raamattu- ja rukouspiiri ma klo 18.

Musiikkitilaisuudet
Musiikkihetki la 24.11. klo 13, Seppo Marttinen.
Konsertti: Jukka Leppilampi & Marzi Nyman su 25.11. klo 16. Liput 10e.

Lähetys- ja avustustyö
Lähetyksen askartelupaja ma 26.11. klo 10–12.

Aikuisille
RyhmäRämä ke klo 10. Kuulumisiasi ja elämän ihmettelyä erilaisten kuntoutujien kanssa. Tied. 050 549 7005.
Miesten tupailta ke 28.11. klo 17.30. *Ajatuksia kristillisestä toivosta*, TT Mauri Tervonen.
Pietarin Kilta ti 4.12. klo 18.
NeuleKIPinä ke 5.12. klo 18. Jouluisia pieniä.
Kahvila kaikille ke klo 11, hartaus klo 12. Monikulttuurisia suomen kielen keskusteluryhmiä.
Läksykerho ke ja pe klo 14.15 maahanmuuttajille, Haroun Kartala.

Nuorille
Avoimet ovet ti klo 15–20, to 15–17 ja 18.30–20, la 15–18.

Lapsille ja lapsiperheille
To 6.12. ei ryhmiä eikä kerhoja.

Perhekahvila pe klo 10–12.
Pyhäkouluparkki la 24.11. klo 11–12.30. Yli 3v lapsille parittomien viikkojen la. Ei ennakkoilm.
Päiväkerhoparkki 3–6 vuotiaille ma klo 12.30–15.30. Omat eväät.
Perhekahvila ma klo 17.30.
Perhekahvila yksinhuoltajille ti 27.11. klo 10.
Perhekahvila ti klo 13–15.
Lapsikuoro ke 28.11. klo 17.30.
Perhekahvila to klo 10–12. Puuro.
PopUp-vauvamuskari to klo 13.30. 3e/perhe, maksu paikan päällä.
PopUp-perhemuskari to klo 14.15. 4e, ilm ja käteismaksu paikan päällä.

Muu
Kipinä avoinna ma–to klo 10–20, pe klo 10–18, la–su klo 11–18. Itsenäisyyspäivänä 6.12. avoinna klo 11–18.

> **SenioriFoorum Kipinässä**
> *Jäljellä oleva matka – maaliin saakka* on aiheena SenioriFoorumissa ti 27.11. klo 15 Kipinässä Kauppakeskus Sepässä. Alustajina lääkäri Hellin Torkki, olympiavoittaja Samppa Lajunen ja pastori Paulus Pikkarainen. Musiikki Hannes Asikainen ja juonto Inkeri Virkkala-Järvinen. Hartaus ja kolehti. Kahvitarjoilu klo 14.30 alkaen. Vapaa pääsy.

KORPILAHTI

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Senegalilainen messu su 25.11. klo 16 kirkko. Karasti, Lintunen, Nieminen, Turpeinen, Keltinmäen seurakuntakuoro, Astaha-kuoro, Hannan messuryhmä.
Miestenilta ke 28.11. klo 18 srk-talo.
Hoosianna-kirkko su 2.12. klo 10 kirkko. Koivisto, Laiho. Pohjois-Päijänteen Puhaltajat, Kirkkokuoro. Adventtitori.
Naisten raakel-ilta su 2.12. klo 16 srk-talo.
Itsenäisyyspäivän suomalainen messu to 6.12. klo 10 kirkko. Karasti, Laiho. Reserviläiset, Kirkkokuoro, Valonsäde ja Pelimannit. Kahvit, laulua ja runoja, lippuvartio.

Musiikkitilaisuudet
Arja Koriseva: Rakkaudesta Jouluun. la 1.12. klo 18 kirkko. Liput 25 euroa.

Aikuisille
Ylistysryhmän harjoitukset pe 23.11. ja 7.12. klo 17.30 kirkko/srk-talo.
Väentupa ti klo 11–13.30 Riikankulma.
NOJA-ryhmä ti 27.11. klo 18 srk-talo.
Kirkkokuoron harjoitukset to 29.11. ja ke 5.12. klo 17.45 kirkko.
Korpihovi ke 5.12. klo 10.

Nuorille
Hengari ti klo 15–17 Nuorisotila Sumpbi, Koulumäentie 8.
Alakoululaisten Olkkari to 29.11. klo 13 srk-talo.

Lapsille ja lapsiperheille
Pohjoisten kylien perhekerho ke 28.11. klo 9 Ylä-Muuratjärven kylätalo.
Perhekerho to 29.11. klo 9.30 srk-talo.
Taaperoryhmä ma 3.12. klo 9 srk-talo.

KORTEPOHJA

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Hiljentymisryhmä Perjantain puolipäivä pe 23.11. klo 13 srk-keskus.
Taizé-messu su 25.11. klo 16 srk-keskus, Salminen, Tiusanen.
Messu su 2.12. klo 16 srk-keskus, Pitkänen, Lintunen, Seurakuntakuoro.

Musiikkitilaisuudet
Yhteislauluhetki Torstai on toivoa täynnä to 29.11. klo 11–12 srk-keskus.

Apua ja tukea tarvitseville
Torstaikahvila to 29.11. klo 12–13.30 srk-keskus.
Lähetys- ja avustustyö
Lähetysmyyjäiset la 24.11. klo 10–12 srk-keskus.
Lähetyspiiri ti 27.11. klo 10 srk-keskus.

Nuorille
Nuortenilta ke 28.11. klo 17.30 Keltinmäen kirkko.

Lapsille ja lapsiperheille
Kortepohjan Ekavauva-ryhmä. Ilm. 1.12.–15.1. jyvaskylanseurakunta.fi. Tied. 050 380 0426/050 372 5573.
Perheolkkari ke 28.11. klo 9 srk-keskus.

KUOKKALA

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu su 25.11. klo 11 kirkko, Reukauf, Mannström, Väisänen, Luomala, Annika Tammela, laulu, viulu. Pyhäkoulu, lounas 4/2 e.
Muskarimessu su 25.11. klo 16 kirkko.
Aamurukous to 29.11. klo 9.30 kirkko.
Messu su 2.12. klo 11 kirkko, Korhonen, Bucht, Lampinen, Grönholm. Parasta on laulaa, Del Monte, Jubilate Deo. Pyhäkoulu, glögit ja tortut.
Itsenäisyyspäivän sanajumalanpalvelus to 6.12. klo 11 kirkko, Bucht, Väisänen, Luomala, partiolaiset.

Musiikkitilaisuudet
Konsertti: Pelimanniyhtye Kyrieleis su 25.11. klo 19 kirkko. Ohjelma 10 e kirkon ikonin hyväksi. Vapaa pääsy.
Joulurauhaa-konsertti la 1.12. klo 18 kirkko. JP Leppäluoto. Liput 27 euroa.
Joulukonsertti ti 4.12. klo 19 kirkko. Gradian musiikin opiskelijat, kuoro, orkesteri, solistit. Joht. Ülle Kenner ja Kait Kenner. Yhteislauluja. Vapaa pääsy.
Lauluja matkan varrelta to 6.12. klo 16 kirkko. Kts. Musiikkia kirkoissa.

Aikuisille
Parasta on laulaa -kuoro ma klo 18 kirkko. Tied. Sirpa Lampinen 050 436.
Kuokkalan Köpöttäjät ma klo 11. Yhteiskävelylenkki, lähtö Kuokkalan kirkon etuovelta. Tied. 040-410 3116.
Raamattupiiri ma 26.11. klo 19 kirkko.
Kuokkamiehet ti 27.11. klo 18 kirkko.
Lähetyksen olohuone ke 28.11. klo 13 kirkko.
Hiljaisuuden ilta ke 28.11. klo 18 kirkko.
Rukouspiiri ke klo 19 Polttolinja 29.
Raamattupiiri ma 3.12. klo 19 Polttolinja 29.
Torstaitapaaminen eläkeläisille ti 4.12. klo 13 kirkko.
Elämässä eteenpäin -ryhmä ke 5.12. klo 13 kirkko.

Nuorille
Nuorten joululeiri pe 30.11.–2.12. Vesalan Verkossa 13–19-vuotiaille. Hinta 22 euroa. Ilm. jyvaskylanseurakunnannuoret.fi/leiritjaretket.

Lapsille ja lapsiperheille
Taaperotupa pe klo 9.30–11 kirkko.
Pyhäkoulu su klo 11 kirkko.
Perhekerho ma ja ti klo 9.30 kirkko.
Vauvaperhepesä ti klo 13–14.30 kirkko.
Äitienilta ti 27.11. klo 18–20 kirkko.
Café Kide avoin olohuone ke klo 9–11 kirkko.
Iskän kaa -ilta ti 4.12. klo 17.45 kirkko.

LOHIKOSKI

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu su 25.11. klo 12 Lahjaharjun kappeli. Watia, Koskinen. Kahvit.
Messu su 2.12. klo 12 Lahjaharjun kappeli. Koli, Valtasaari. Kahvit.

Aikuisille
Olohuone ti 27.11. klo 9 Lahjaharjun kappeli alakerta. Hartaus ja aamupala.
Psalmi- ja raamattupiiri ma 26.11. ja 3.12. klo 17.30 kappeli. Vetäjä Eeva Korpela 040 510 0688.
SenioriFoorum ti 27.11. klo 15 Kipinässä. Kts. Kipinä.

Lapsille ja lapsiperheille
Pyhäkoulu su klo 16 Katajatie 1 as 5.
Touhutupa ma klo 9.30–11 Katajatie 1 as 5. Omat eväät.
Taaperokerho ti klo 9.30 Katajatie 1 as 5.
Päiväkerho ti klo 12.30 ja to klo 9 Katajatie 1 as 5.
Perhekahvila ke klo 9.30 ja to klo 13 Katajatie 1 as 5.
Keväällä alkava ekavauvaryhmän ilm. netissä 1.–31.12.

PALOKKA

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu su 25.11. klo 10 kirkko, Hautalahti, Palola, Partanen. Rippikouluryhmät 813 ja 814. Pyhäkoulu.
KohtaamisPaikan messu su 25.11. klo 17 kirkko, Hautalahti. Kilkki. Aikuisten kaste. Lastenohjelmat.
Miestenpiiri ti 27.11. klo 18 kirkko.
Rukouspiiri ke klo 18 kirkko.
Messu su 2.12. klo 10 kirkko, Palola, Hautalahti, Partanen, Ruhanen. Kirkkokuoro ja soitinyhtye. Pyhäkoulu.
Rukousmessu su 2.12. klo 17 kirkko. Musiikki ja puhe Timo ja Riitta Kuutti.

Musiikkitilaisuudet
Kirkkokuoro to 29.11. klo 17.30 kirkko.

Apua ja tukea tarvitseville
Aamupalapysäkki ke klo 9–11 kirkko.

Lähetys- ja avustustyö
Käsityöryhmä Lyydiat kutovat mattoja ja poppanoita kirkon alakerran väestönsuojassa. Käsityömyynnin tuloja kohdennetaan lähetys- ja diakoniatyön tarpeisiin.
Lahjoita vanha Sanan Aika -kirjasi kierrätykseen lähetystyön hyväksi. Palokan Lähetyspysäkin väki antaa sille uuden elämän jouluenkelin hahmossa. Lahjoituksen voit viedä kirjekuoressa kotikirkkosi työntekijälle ja pyytää laittamaan sisäisellä postilla Palokkaan. Kirjoita kuoreen "Palokan kirkko, Päivi Itkonen".
Lyydioiden käsitöitä myynnissä su 2.12. klo 11. Arpajaiset. Käteismaksu. Glögiä ja piparia.
Lähetyspysäkki ti 4.12. klo 10 takkahuone.

Aikuisille
Lähimmäisen Kahvitupa to 29.11. klo 12–14 takkatupa. Klo 13 Hartaushetki, Hautalahti.

Lapsille ja lapsiperheille
Muskarit ke 12.12. saakka.
Apua arkeen. Jos olet väsynyt, sairastunut, jos jokin asia painaa mieltäsi ja haluat jutella, tarvitset apua lasten hoidossa tai hetken omaa aikaa. Ota yhteyttä 040 500 7820, 040 535 2276 tai 050 408 8813.
Kouluikäiset. Yhteinen joulujuhla ke 19.12. Joulupuuro klo 17, Pekka Laukkarisen Joulun tähti -konsertti 18, jonka jälkeen torttukahvit.
Pyhäkoulu su 25.11. klo 10 kirkko.
Taaperopysäkki ma klo 9 kirkko.
Vauvapysäkki ma klo 13 kirkko.
Kaakaopyhäkoulu ti klo 12- kirkko.
Perhepysäkki ke klo 9–11.30 kirkko.
Pyhäkoulu su 2.12. klo 10 kirkko. Syksyn viimeinen.

SÄYNÄTSALO

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Pelisilmän hartaushetki pe 23.11. klo 12 Säynätsalon päiväkeskus. Diakoni Hanna-Mari Launonen.
Messu su 25.11. klo 10 kirkko, Väätäinen, Tahkola.
Raamattuluento to 29.11. klo 18 srk-koti. *Huolettoman elämän aakkoset*, TT Mauri Tervonen.
Messu su 2.12. klo 10 kirkko, Väätäinen, Tahkola.
Sanajumalanpalvelus to 6.12. klo 10 kirkko, Marko Haukkamäki, Väätäinen, Tahkola. Seppeleenlasku.

Musiikkitilaisuudet
Neulaset-kuoron harjoitukset ke klo 18 srk-koti.

> **Sana-Seppojen runoilta**
> Jyväskylän Sana-Sepot esittävät Lassi Nummen runoja yhteislaulujen siivittämänä su 2.12. klo 18 Säynätsalon kirkossa. Dramaturgia ja ohjaus Hellevi Piispanen, säestys Osmo Väätäinen.

Apua ja tukea tarvitseville
Mahikset – vertaistukiryhmä mielenterveyskuntoutujille ma 26.11. klo 13 srk-koti. Tied. 045 633 6149.

Lähetys- ja avustustyö
Lähetyksen rukouspiiri su 25.11. klo 18 Valtterintie 1 B 13, Merja Valkola.

Aikuisille
Syntymäpäiväjuhla 70, 75, 80, 85, 90 ja sitä enemmän täyttäville Säynätsalon alueseurakuntalaisille (Keljonkangas/Säynätsalo) ke 5.12. klo 13. Kutsu tarkoitettu kahdelle. Tarjoilun vuoksi ilmoittautuminen 050 549 7015, elina.fuchs@evl.fi.
Olohuone ke 28.11. klo 13 srk-koti.

Lapsille ja lapsiperheille
Perhekerho to klo 9.30 srk-koti.

TIKKAKOSKI

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu su 25.11. klo 11 kirkko, von Gross, Asikainen. Rippikoulupyhä, kahvit ja opetukset.
Ehtoollisen vietto ti 27.11. klo 12.30 Veteraanitalolla.
Hoosianna-messu su 2.12. klo 10 kirkko, Vallipuro, Piilonen. Lapsikuoro. Adventtimyyjäiset ja lounas.
Itsenäisyyspäivän jumalanpalvelus to 6.12. klo 11 kirkko, von Gross, Piilonen. Lipunnosto klo 10.45.

Musiikkitilaisuudet
Lapsikuoro ke 28.11. klo 16.30 kirkko.
Nuorison musiikkiprojekti to 29.11. klo 18 pappila. Tied. 040 560 9913.
Jouluinen musiikki-ilta la 1.12. klo 18 kirkko. Tikkakosken rauhanyhdistyksen kuoro, yhteislauluja, hartaus. Iltapala 10/5 euroa.
Kauneimmat joululaulut ti 4.12. klo 18 Puuppolan koulu.
Kauneimmat joululaulut pe 7.12. klo 18 Mäkiaholla, Sikomäentie 749, Nyrölä.

Apua ja tukea tarvitseville
MieliMaasta-vertaisryhmä ti 4.12. klo 18 pappila.

Aikuisille
Aamukahvipysäkki ma–ke klo 9–11 kirkko.
Työtupa ti 27.11. klo 12 kirkko. Leivontaa ja käsitöitä diakonian ja lähetyksen hyväksi. Syyskauden viimeinen.
Miesten keskustelupiiri ti klo 13 pappila.
Äitien olohuone ke klo 18 pappila.
Torstain aamupala ja -hartaus to 29.11. klo 10 kirkko.
Lukupiiri ke 5.12. klo 13 pappila.

Lapsille ja lapsiperheille
Perhekerho ti 27.11. klo 9.30 Puuppolan kerhotila.
Perhekerho ti 27.11. klo 9.30 kirkko.
Ekavauvaryhmä ke 28.11. klo 13 kirkko.
Pyhäkoulu ke 28.11. klo 18 Puuppolan kerhotila.
Lapsiperheiden kirkkohetki ti 4.12. klo 10 kirkko.

Muu
Adventtimyyjäiset ja lounas su 2.12. messun jälkeen noin klo 11.30 srk-sali.

Tapahtumat 23.11.–7.12.

VAAJAKOSKI

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Rukouspiiri ke klo 18 kirkko.
Messu su 25.11. klo 10 kirkko, Jurva, Nieminen, Seniorikuoro.

Levossa sanoin ja sävelin
Vaajakosken kirkossa vietetään hiljaisuuden iltaa sanoin ja sävelin torstaina 29.11. klo 18. Illan aikana luetaan raamatuntekstejä ja kuullaan rukouslauluja. Mukana Miika Mäkinen, Maria Salmela ja Majakkakuoro. Iltatee.

Messu su 2.12. klo 10 kirkko, Rossi, Salmela, bändi ja Gospelkuoro Ihanaiset. Rippikoulun startti.
Leipäsunnuntai su 2.12. klo 16–17.30 kirkko. *Armolahjat seurakunnassa*, Jukka Jämsen.
Miesten päiväraamattupiiri ke 5.12. klo 12 kirkko.
Rukouspiiri ke 5.12. kirkolla klo 18.
Itsenäisyyspäivän jumalanpalvelus to 6.12. klo 10 kirkko, Kauppinen, Salmela. Aina Valpas -kuoro, Vaajan laulu.

Musiikkitilaisuudet
Seniorit-kuoro ke klo 11.45 kirkko.
Kansalaisopiston soittajaiset ti 4.12. klo 18 kirkko, Satu Vuorinen.

Apua ja tukea tarvitseville
Sururyhmä omaisen menettäneille alkaa tammikuussa Vaajakosken kirkolla. Vetäjinä pastori Eeva-Kaisa Rossi ja diakonissa Marja-Leena Liimatainen. Ilm. 30.11. mennessä miia.siekkinen@evl.fi tai 050 551 0440.

Lähetys- ja avustustyö
Askarrellaan lähetysmyyjäisiin ma 26.11. klo 17.30. Iltapala.
Lähetyspiiri ti 27.11. klo 13 kirkko.
Lähetysmyyjäiset la 1.12. klo 12–13.30. Lahjoituksia otetaan vastaan pe 30.11. klo 9–17 ja la ennen myyjäisiä.

Aikuisille
Keskiviikkokerho ke 28.11. klo 13 kirkko.
Miesten piiri to 29.11. klo 18.30 kirkko.
Leppälahden päiväpiiri pe 30.11. klo 12.

Nuorille
Isoskoulutus la 24.11. klo 10–15.30 kirkko.
Nuortenilta eli Hengari ke klo 18–20.30 kirkko.
Perjantaikahvila pe 7.12. klo 17–21.45 kirkko.

Lapsille ja lapsiperheille
Taaperot pe klo 9 Jyskän srk-koti.
Pyhäkoulu su klo 14, Mutkatie 14. Perhetupa ti 27.11. klo 9 kirkko.
Perhepysäkki ti 27.11. klo 9 Jyskän srk-koti.
Ekavauva-Pallerot ti klo 13 kirkko.
Iltaperhekerho ti klo 17.30 kirkko.
Perhekerho ke klo 9 Kaunisharjun kerhotila.
Tukea arkeen. Lyhytaikaista apua ja tukea perheille. Tied. 040 574 1706.
Perheiden kirkkohetki ti 4.12. klo 10.30 kirkko.

Yhteiset

Aikuistyö
Naisten saunailta ti 4.12. klo 17.30 Vesalan leirikeskuksessa. Sauna ja uinti, iltapala ja hartaus. Tule omalla tai kaverin kyydillä. Ilta päättyy noin klo 19.45. Iltapala 3 euroa.

Aseman Pysäkki
Kahvila kaikille, kirpputori/vaihtotori, Hannikaisenkatu 27–29. Tied. Johanna Kontinen 050 360 3484. Avoinna ma, ti ja to klo 11–15.
Ryhmätoiminnot:
Musiikkihetki ma klo 12, Seppo Marttinen
Tietovisa ma klo 13.30.
Viikkomessu to klo 13 Kaupunginkirkossa.
Papintunti to klo 14.
Rukouspiiri to klo 11.30.
Bingo ti 27.11. klo 13.30.

Kansainvälinen työ
Lähetyksen askartelupaja ma 26.11. klo 10–12 Kipinä.
Kahvila kaikille ke klo 11–16.30 Kipinä. Rentoa yhdessäoloa ja keskustelua. Hartaushetki klo 12. Kahvilassa monikulttuurisia suomenkielen keskusteluryhmiä. Harjoitellaan, puhutaan ja opetellaan yhdessä.
Läksykerho ke ja pe klo 14.15 Kipinä. Maahanmuuttajille, ohjaajana Haroun Kartala.
KohtaamisPaikka
KohtaamisPaikan iltamessu @ Palokan kirkko su 25.11. klo 17, Mika Kilkki. Iltamessussa kastetaan aikuisia. Lastenohjelmat.
KohtaamisPaikan iltamessu @ Kaupunginkirkko su 2.12. klo 18. Huom! aika. Laulamme Hoosiannan. Mika Kilkki.
Muut toimintatiedot kts www.kohtaamispaikka.net / Facebook KohtaamisPaikka Jyväskylä / instagram @ kohtaamispaikka

Monikulttuurinen työ
Päivystys ma, ti ja to klo 11–15 Aseman Pysäkillä, Hannikaisenkatu 27–29 ja ke klo 11–16.30 Sepän Kipinässä, mirja.hytonen@evl.fi 050 549 7033. Maahanmuuttajatyön diakoni päivystää Aseman Pysäkillä ma–ti klo 11–15.
Kahvila ma, ti ja to klo 11–15 Aseman Pysäkki.
Suomen kielen keskustelukerho maahanmuuttajille ke ja pe klo 10–11.30 Kipinässä.
Läksykerho maahanmuuttajille ke ja pe klo 16–17.30 Kipinässä. Läksykerhon ohjaajana Haroun Kartala.

Näkövammaiset, huonokuuloiset, omaishoitajat
Tuija Emaus-Etindelle, p. 050 549 7023. Päivystys ma ja ke klo 9–11. Ei päivystystä 5.12.
Näkövammaisten ja huonokuuloisten kerho ke 28.11. klo 13–14.15 Vanhassa pappilassa, mukana muistiasiantuntija Johanna Lajunen Kuurojen Palvelusäätiöstä. Kahvit klo 12.40.
Joulujuhla Vesalassa 12.12. klo 10–14 alkaen ehtoollishetkellä riihikirkossa. Ilmainen kyyti klo 9.15 Harjukadun tilausajolaiturista. Jouluateria 20€/hlö. Ilm. viim. 28.11.
Omaishoitajien ja hoidettavien joulujuhla Keltinmäen kirkolla to 29.11. klo 10–14.

Viittomakieliset
Päivi Lehtinen, 050 549 7012, paivi.lehtinen@evl.fi. Vastaanotto Tellervonkatu 5, 1. kerros, huone Maria ti ti klo 9–12 ja ke klo 9–11, web-kameraaika ke klo 11–12.
Joulukirkko ke 19.12. klo 17.30 Kaupunginkirkossa.
Viittomakielinen raamattupiiri to 20.12. klo 16.15 Aseman Pysäkillä.

Diakonian vastaanotot

HALSSILA
■ Ajanvaraus diakoniatyöntekijälle p. 050 549 7024, juha.halonen@evl.fi.
■ Ruokapankkisetelipäivystys parittomilla viikoilla ti klo 10–11 Sepän Kipinässä. Huhtakodilla (Nevakatu 1) parillisilla viikoilla ti klo 10–11.

HUHTASUO
■ Ajanvaraus diakoniatyöntekijälle p. 050 549 7005, mira-maarit.vaisanen@evl.fi.
■ Ruokapankkisetelipäivystys Huhtakodilla, Nevakatu 1, parillisilla viikoilla ti klo 10–11. Sepän Kipinässä (2. krs) parittomilla viikoilla ti klo 10–11.

KELJONKANGAS
■ Diakoniapäivystys ti klo 9–11 Neulaskodilla, Pihkatie 4.
■ Ajanvaraus diakoniatyöntekijälle p. 050 549 7015, elina.fuchs@evl.fi.

KELTINMÄKI, KORTEPOHJA, KYPÄRÄMÄKI
■ Ruokapankkisetelipäivystys ma klo 10–11 Keltinmäen kirkko, to klo 10–11 Kortepohjan srk-keskus. **Huom!** Jos setelisi menee vanhaksi joulu-tammikuun aikana, tule uusimaan se jo marraskuussa Kortepohjan kirkon remontin vuoksi.
■ Ajanvaraus diakoniatyöntekijälle p. 050 549 7032, jukka.rantanen@evl.fi; p. 050 549 7026, ulla.hautamaki@evl.fi; p. 044 716 4959, ainoleena.laitinen@evl.fi.

KESKUSTA JA LOHIKOSKI
■ Diakoniapäivystys ma ja to klo 9–11 Aseman Pysäkki, Hannikaisenkatu 27–29, käynti takaovesta.
■ Ajanvaraus diakoniatyöntekijälle p. 050 549 7027, lea.pietilainen@ev.fi; p. 050 340 0665, kaisa.toivanen@evl.fi; p. 050 549 7001, sami.junttila@evl.fi tai p. 050 549 7006, elina.lintulahti@evl.fi

KORPILAHTI
■ Ajanvaraus diakoniatyöntekijälle, p. 050 557 9003, kirsi.lepoaho@evl.fi.

KUOKKALA
■ Ruokapankkisetelipäivystys ti klo 9–10 Kuokkalan kirkolla.
■ Ajanvaraus diakoniatyöntekijälle p. 050 549 7007, kirsti.kataikko@evl.fi tai p. 050 549 7034, paivi.heikkila@evl.fi.

PALOKKA
■ Diakoniapäivystys ke 9–11 Palokan kirkolla.
■ Ajanvaraus diakoniatyöntekijälle p. 040 560 9910, elina.romar@evl.fi, ma–ke p. 040 7090 142, paivi.itkonen@evl.fi, to–pe p. 044 713 2486, anita.teittinen@evl.fi.

SÄYNÄTSALO
■ Diakoniapäivystys ti ja to klo 9–11 Säynätsalon srk-kodilla.
■ Ajanvaraus diakoniatyöntekijälle p. 050 598 0951, paula.kivirantа@evl.fi.

TIKKAKOSKI
■ Ajanvaraus diakoniatyöntekijälle p. 040 560 9916, marja-liisa.jaakonaho@evl.fi.

VAAJAKOSKI
■ Ajanvaraus diakoniatyöntekijälle p. 040 560 9926, marja-leena.liimatainen@evl.fi ja p. 040 560 9927, tero.reingoldt@evl.fi.

Kristilliset järjestöt

Herättäjä-Yhdistys
Seurat ma 26.11. klo 17 Vanhassa pappilassa, Vapaudenkatu 26.
Adventtiseurat 2.12. klo 14 Jyväskylän kristillinen opisto, Sulkulantie 28. Puuro klo 13, seurat klo 14.

Jyväskylän NNKY
Puistotori 4, T Tanja Nieminen, 040 740 4472, jklnnky@elisanet.fi
Puuroa ja puhetta ti 27.11. klo 9–11 (aamupala 5e). *Sydämeni – miten se voi?* Kirsi Kauko, Keski-Suomen Sydänpiiri.
Joulumyyjäiset ja keittolounas pe 30.11. klo 11–13.30, lohi- tai kasviskeitto (7e), torttukahvit (3e), leivonnaisia, käsitöitä, arpoja.
Piano-oppilaiden joulumatinea ma 3.12. klo 17.
Puuroa ja puhetta ti 4.12. klo 9–11 (aamupala 5e). *Muistot kuvakirjoina*, Kaisa Rossi.
Kirjapiiri II ti 4.12. klo 13. Jukka Viikilä: *Akvarelleja Engelin kaupungista.* Muskarin joulujuhla ke 5.12. klo 17.
Laku-ryhmä laulaa ja kuuntelee joululauluja pe 7.12. klo 13.

Jyväskylän Kristilliset Eläkeläiset
Tilaisuus 26.11. klo 14 Sepänkeskus, Kyllikinkatu 1. Puhujana Mauri Tervonen, Lähteellä-kuoro. Kahvit klo 13.30 alkaen.
Joulujuhla ma 10.12. Kiponniemessä. Klo 12 joulualeria ja klo 13 Juhla, joulukahvi. Linja-auto tilausajolaituristа klo 11.30. Hinta 30e (sis. joulualeria). Ilm. tilaisuuksissa tai 040 554 8188.

Jyväskylän Rauhanyhdistys
www.jklry.net, 044 505 0653.
Nuortenilta la 24.11. klo 18, ry.
Alueseurat su 25.11. klo 15, Vaajakosken kirkko; klo 16 Seurat, ry; n. 17.30 Seurat, ry.
Seurat ke 28.11. klo 19, ry.
Joulumyyjäiset la 1.12. klo 16, ry; klo 19 Seurat, ry.
Seurat su 2.12. klo 16, ry.
Joululauluilta ke 5.12. klo 19, Kaupunginkirkko.
Itsenäisyyspäivän juhla to 6.12. klo 16, ry.

Kansan Raamattuseura
Omenapuu Vapaudenkatu 24, mika.lahtinen@sana.fi, 040 557 5535.
Avoin raamattupiiri pe 23.11. ja 7.12. klo 11.
Torstaiteatteri: *Paimenet* la 24.11. klo 14, to 29.11. klo 19, ke 5.12. klo 19, liput 12 €, eläk. 10 €, opisk. ja työttömät 8 €, www.tiketti.fi tai p. 0600 11616 (1,78 € / min. + ppm)
SenioriFoorum ti 27.11. klo 15 Kipinä, Kauppakeskus Seppä. Jäljellä oleva matka, Sampsa Lajunen, Hellin Torkki, Paulus Pikkarainen, Hannes Asikainen, Inkeri Virkala-Järvinen. Kahvit klo 14.30.
Viisikielisen toivelauluilta ma 3.12. klo 18, Mika Lahtinen.
Päiväkahvit ti 4.12. klo 13. Sinikka ja Lauri Vuohelainen: *Sorretut orvot, lesket ja kristityt Intiassa.*
Hehku-ilta nuorille aikuisille ti klo 19.

Keski-Suomen ev.lut. Kansanlähetys
Lähetyskoti, Kauppakatu 13, p. (014) 620 801, http://keski-suomi.sekl.fi
Toimisto avoinna ti ja to klo 10–14.
Lähetyskoti:
Aamurukouspiiri maanantaisin klo 8–9.
Breikki-ilta nuorille ja opiskelijoille tiistaisin klo 18–21.
Rukouspiiri maahanmuuttajien puolesta tiistaisin klo 14.
Sanan Keidas 25.11. klo 16. *Kristus, kaikkeuden Herra*, Tuija Kuikka, Timo Karakorpi.
Ihmeellinen raamattukiertue Lähetyskodilla 28.11. klo 18. Danilo Valla, Sakari Kalliomaa ja Harri Alatupa.
Naisten raamattupiiri ti 4.12. klo 13.
Naistenpiiri ke 5.12. klo 18.
Muualla Jyväskylässä:
Isä–lapsi-sähly la 24.11. klo 15–16.15 Tikan koulun liikuntasalilla.
Vaajakosken miestenpiiri to 29.11. klo 18.30 Vaajakosken kirkolla..
Leipäsunnuntai su 2.12. klo 16 Vaajakosken kirkossa. *Armolahjat seurakunnassa*, Jukka Jämsén. Ehtoollinen. Lapsille omaa ohjelmaa.

Lähetysyhdistys Kylväjä
Raamattu- ja lähetyspäivät 1.–2.12. Neulaskodilla. La 1.12. klo 13 *Koko tien Hän kanssain kulkee*, rovasti Vuokko Jokinen, kahvit. Klo 14.30 *Satakertainen sato*, 50 vuotta lähetyselämää herätysten ja taistelujen keskellä Etiopiassa, Etiopian lähetti, teol.maist. Liisi Niemelä, Osmo Väätäinen.
Su 2.12. klo 13 *Jeesus palaa kerran. Miten Häntä odotamme?* TT Mauri Tervonen. Klo 14 Lähetystilaisuus, terveisiä yhteistyöalueilta Mauri ja Marjatta Tervonen, Erkki Puhalainen, joulupuuro. Klo 16 Hoosiannamessu, Päivi Kärkkäinen, Matti Mertanen.

Opiskelija- ja Koululaislähetys ry
opko.fi/jyväskylä
Opiskelijailta to 29.11. klo 18.30 Kauppakatu 11. *Vastuu ja vapaus*, Jussi Miettinen.
Kortemessu ke 5.12. klo 19 Kortepohjan srk-keskuksessa. Joulujuhla.

SLEY
Lutherin kirkko, Kansakoulukatu 5.
Messu su 25.11. klo 12, Sakari Ylönen, saarna Jari Rankinen.
Hamona-kuoron harjoitukset ma 26.11. klo 18.30. Tied. 040 526 0909.
Avoin Raamattupiiri ti 27.11. klo 18.
Opiskelijailta ke 28.11. klo 18.30. *Arjen apologia.*
Messu su 2.12. klo 12, Sakari Ylönen.
Avoin Raamattupiiri ti 4.12. klo 18.
Opiskelijailta ke 5.12. klo 18.30. Suomi – 101.

Suomen Raamattuopisto
Elämän puolella -ilta ke 5.12. klo 18.30 Nikolainsalissa, Asemakatu 6. *Lupaukset täyttyvät*, Riitta Lemmetyinen, Leo Louhivaara.

Joulumyyjäiset

La 24.11.
Klo 10-12 Kortepohjan srk-keskus, Isännäntie 4
Klo 10-13 Vanha pappila, Vapaudenkatu 26
La 1.12.
Klo 12-13.30 Vaajakosken kirkko, Kirkkotie 11
Su 2.12.
Klo 12 Korpilahden srk-keskus, Kirkkotie 1-3. Myyjäiset, hirvikeittoa ja arpajaiset, askartelua
Klo 11.30 Tikkakosken kirkko, Kirkkokatu 18. Myyjäiset ja lounas
Su 9.12.
Klo 15-19 Kuokkalan kirkko, Syöttäjänkatu 4
Klo 16 Palokan kirkko, Rovastintie 8, Kauneimpien joululaulujen yhteydessä
La 15.12.
Klo 13-17 Kipinä, Kauppakeskus Seppä, Ahjokatu 3-5
Su 16.12.
Klo 17 Säynätsalon seurakuntakoti, Saarnatie 1
La 22.12.
Klo 12-14 Keltinmäen kirkko, Keltinmäentie 10

JYVÄSKYLÄN SEURAKUNTA

Vauvaryhmät

Kevät 2019

AVOIMET RYHMÄT (ei ennakkoilmoittautumista)

Tiedustelut:
Palokka: Marja-Terttu Kivelä 040 560 9908
Keljonkangas: Tarja Masalin 050 442 0198
Keltinmäki: Eeva Lindberg 050 408 8852
Tikkakoski: Eija Simpanen 040 560 9914

EKAVAUVARYHMÄT
Ilmoittautuminen 1.–31.12.
jyvaskylanseurakunta.fi/ilmoittaudu

Tiedustelut:
Keskusta/Lohikoski: Kati Koskinen 050 595 3948
Kortepohja: Riitta Haaparanta-Kocabiyik 050 372 5573
Kuokkala: Heini Tarvainen 050 340 0697
Huhtasuo: Ryhmä alkanut syksyllä, vapaita paikkoja, Seija Inkinen 050 323 5355
Vaajakoski: Ryhmä alkanut syksyllä, vapaita paikkoja, Marja Lähteelä 040 574 2026

JYVÄSKYLÄN SEURAKUNTA

Kauneimmat joululaulut

HUHTASUO
Ti 11.12. klo 18 Kipinä, Kauppakeskus Seppä 2. krs, Ahjokatu 3–5, mukana kehitysvammaistyö
To 13.12. klo 18 Vuorilammen laavu
La 15.12. klo 15 Kipinä
Su 16.12. klo 17 Kipinä, lasten kauneimmat joululaulut
Pe 21.12. klo 18 Sepän Paja, Kauppakeskus Seppä alakerta, grooveimmat joululaulut

KELTINMÄKI
Su 9.12. klo 16 Ravintola Rentukka, Taitoniekantie 9
To 13.12. klo 18 Keltinmäen kirkko, Keltinmäentie 10, Lucia och De vackraste julsångerna
Su 16.12. klo 18 Keltinmäen kirkko
Su 6.1. klo 16 Sotainvalidien Sairaskoti, Keskussairaalantie 40

KESKUSTA
Su 9.12. klo 18 Taulumäen kirkko, Lohikoskentie 2, grooveimmat joululaulut, Tuomasmessu
Ke 12.12. klo 18 Kaupunginkirkko, nuorten kauneimmat joululaulut -messu
To 13.12. klo 18 Lahjaharjun Kappeli, Ukonniementie 2
Pe 14.12. klo 21 Ravintola Sohwi, Vaasankatu 21, grooveimmat joululaulut
Su 16.12. klo 16 Kaupunginkirkko
Su 16.12. klo 18 Kaupunginkirkko
Ke 19.12. klo 18 Teeleidi, Kramsunkatu 1

KORPILAHTI
Ke 12.12. klo 18 Alkio-opisto, Tähtiniementie 26
To 13.12. klo 18 Ylä-Muuratjärven kylätalo, Petäjävedentie 2178
Su 16.12. klo 18 Satamakapteeni, Korpilahdentie 8
Ti 18.12. klo 18 Vaarunhovi, Oittilantie 101
Su 23.12. klo 18 Korpilahden kirkko, Kirkonmäentie 3

KUOKKALA
Su 9.12. klo 16 Kuokkalan kirkko, Syöttäjänkatu 4
Su 9.12. klo 19 Kuokkalan kirkko
Ke 12.12. klo 18 Kuokkalan kirkko, lasten kauneimmat joululaulut
Su 16.12. klo 16 Kuokkalan kirkko
Su 16.12. klo 19 Kuokkalan kirkko

PALOKKA
Su 9.12. klo 15 Palokan kirkko, Rovastintie 8, lasten kauneimmat joululaulut
Su 9.12. klo 17 Palokan kirkko
Su 16.12. klo 17 Palokan kirkko

SÄYNÄTSALO
Ke 12.12. klo 18 Säynätsalon kirkko, Saarnatie 1, lasten kauneimmat joululaulut
Su 16.12. klo 14 Neulaskoti, Pihkatie 4
Su 16.12. klo 16 Säynätsalon kirkko

TIKKAKOSKI
Ti 4.12. klo 18 Puuppolan koulu, Puuppolankoskentie 93
Pe 7.12. klo 18 Mäkiahossa, Kaisa ja Jarmo Piispasella, Sikomäentie 748
Ke 12.12. klo 18 Tikkakosken kirkko, Kirkkokatu 18
To 13.12. klo 18 Kuikan kylätalo, Kuikantie 389
Su 16.12. klo 18 Tikkakosken kirkko
Ti 18.12. klo 18 Tikkakosken rauhanyhdistyksen talo, Jylhänperä, Hiidenjärventie 37
Ke 19.12. klo 14 Joululauluhetki, Tikkakosken tori
Pe 21.12. klo 12.30 Tikkakosken veteraanitalo, Myllylammenkatu 6

VAAJAKOSKI
Su 9.12 klo 14 Jyskän seurakuntakoti, Asmalammentie 4
Ke 12.12 klo 18 Vaajakosken kirkko, Kirkkotie 11, lasten kauneimmat joululaulut
Pe 14.12 klo 18 Koivuniemen kappeli, Koivuniementie 30
La 15.12. klo 18 Vaajakosken kirkko, grooveimmat joululaulut
Su 16.12 klo 16 Vaajakosken kirkko
Su 16.12. klo 18 Vaajakosken kirkko
Su 6.1. klo 11.30 Vaajakosken kirkko

TAULUMÄKI
To 13.12. klo 19 Taulumäen kirkko
La 15.12. klo 18 ja 20 Taulumäen kirkko
La 22.12. klo 18 ja 20 Taulumäen kirkko

VESALA
La 15.12. klo 17 Vesalan riihikirkko, Vesalantie 136
La 15.12. klo 18.30 Vesalan riihikirkko

KAUNEIMMAT JOULULAULUT -KONSERTIT
Su 9.12. klo 15 Taulumäen kirkko. Vox Aurea ja Kolmekuutoset. Liput 15/10/5 euroa
Su 16.12. klo 15 Taulumäen kirkko. Vox Aurea ja Kolmekuutoset. Liput 15/10/5 euroa

KAUNEIMMAT JOULULAULUT -MESSUT
Su 16.12 klo 12 Huhtakoti, Nevakatu 1
Su 23.12 klo 10 Vaajakosken kirkko, Kirkkotie 11
Su 23.12. klo 11 Kuokkalan kirkko, Syöttäjänkatu 4 (sanajumalanpalvelus)

Henki & elämä

8. vsk.
ISSN 1798-1255 (painettu)
ISSN 2489-7620 (verkkojulkaisu)
Kustantaja Jyväskylän seurakunta
Julkaisija Jyväskylän seurakunta
Taitto Viestintä-Paprico Oy
Paino Lehtisepät Oy
Painosmäärä 60 000 kpl
Jakelu Posti Oyj
Jakeluhuomautukset
Postin asiakaspalvelu 0600 94320
www.posti.fi/palaute
Ilmoitusmyynti:
pirjo.teva@kotimaa.fi
Ilmoitushinnat 1,60 e/pmm

Päätoimittaja
Marjo Rönnkvist 040 535 1064
Toimitus
Heikki Impiö 050 303 3180
Sirpa Koivisto 040 703 0350
Elina Manninen 050 360 3459
Minna Palovaara 050 380 0612
Sähköposti
jklsrk.viestinta@evl.fi tai
etunimi.sukunimi@evl.fi
Osoite
Tellervonkatu 5,
PL 103,
40101 JYVÄSKYLÄ

Seuraava lehti 7.12.

JYVÄSKYLÄN SEURAKUNNAN YHTEYSTIETOJA

haloo?

Postiosoite: PL 103 40101 Jyväskylä

Kattavat yhteystiedot verkkosivuilla:
www.jyvaskylanseurakunta.fi
Sähköposti: etunimi.sukunimi@evl.fi
ellei toisin mainita

KIRKKOHERRANVIRASTO
Tellervonkatu 5
Avoinna ma–pe klo 9–15.30
Kirkkoherranvirasto 050 363 2300
Hautauspalvelut 040 162 3982
Neuvonta 014 636 611
Päivystävä pappi 040 535 2328
Kirkkoherra Viitala Arto 0400 540 490

Annastiina ja Pertti Tahkola tekevät paljon töitä myös yhdessä. Harjoitukset ovat yleensä iltaisin työpäivän jälkeen. Musiikki antaa voimaa jaksaa, ja väsymys kaikkoaa jo ensimmäisiin säveliin.

Tiesitkö?

Taulumäen kirkossa soi Händel

- Händel Messias -oratorio esitetään sunnuntaina 2.12. kello 14.00 Taulumäen kirkossa.
- Kamarikuoro Valon kanssa esiintyy Oulun Kamariorkesteri kapellimestarina Olli Heikkilä.
- Solisteina Johanna Nylund, Annastiina Tahkola, Pertti Tahkola sekä Jaakko Kortekangas.
- Liput Lippu.fi-palvelusta.

Händel soi töissä ja kotona

Musiikki yhdisti Annastiina ja Pertti Tahkolan aikanaan Sibelius-Akatemian käytävillä. Tällä hetkellä aviopari valmistelee Händelin Messias-oratoriota Taulumäen kirkkoon.

MINNA PALOVAARA teksti
JOONAS HARTIKAINEN kuva

Oratorio on musiikkiteos orkesterille, kuorolle ja laulusolisteille. **Händelin** *Messias*-oratoriota esitetään harvoin Suomessa, Jyväskylässä viimeksi 12 vuotta sitten. Musiikki kertoo Jeesuksen elämästä ja teoista syntymästä kuolemaan. Iloinen ja valoisa musiikki soljuu valtaosin duurissa.

– Messiaan kuninkaallinen sointi käy hienosti juuri Taulumäen kirkkoon. Tila on kuin tehty Händelin liikkuvalle ja ilakoivalle musiikille, jossa on paljon nopeita kulkuja, **Pertti Tahkola** luonnehtii.

Messiaasta on monta lyhempää versiota, mutta tällä kertaa se esitetään kokonaisuudessaan. Moni tunnistaa musiikin elokuvista. Teoksen kuuluisin osuus *Halleluja* on taidemusiikin historian tunnetuimpia sävelmiä.

Taulumäen esityksessä laulaa Kamarikuoro Valo. Pertti Tahkola perusti kuoron kuusi vuotta sitten, kun hän aloitti työnsä kanttorina Jyväskylän seurakunnassa. Suuri osa kuoron laulajista vaihtuu joka kerta uuden esitysprojektin alkaessa.

– Koelaulussa haetaan kehityskelpoisia laulajia, koska kuorolla on laadukas sointitavoite ja hieman poikkeuksellinen kuorosointi. Kokonaisvaltainen äänenkäyttö opetetaan uusille laulajille, ja se vie aikansa, Pertti Tahkola kertoo.

> Messiaan kuninkaallinen sointi käy hienosti juuri Taulumäen kirkkoon.

Kuoron äänenmuodostaja, laulunopettaja **Annastiina Tahkola** opastaa tarvittaessa laulajia myös henkilökohtaisesti. Harjoittelu tiivistyy, kun esitys lähestyy.

Kuoron hyvään yhteishenkeen panostetaan. Kun laulajilla on turvallinen olo, he uskaltavat tulkita rohkeasti ja käyttää ääntään vapaasti.

– Ohjaan kuoroa kannustamalla ja hyvällä huumorilla. Letkeä ilmapiiri on tärkeää, vaikka teemmekin kovasti töitä, Pertti Tahkola kertoo.

– Kuorolaiset antavat esityksille paljon aikaansa ja paneutumista. Jokaisessa projektissa muodostuu oma kuoroperhe, jossa jokainen laulaja on oma persoonansa, Annastiina Tahkola täydentää.

Annastiina Tahkola opettaa laulua Sibelius-Akatemiassa sekä Kuopion Savonia-ammattikorkeakoulussa. Hän myös konsertoi laulajana ja oopperalaulajana. Tahkolat esiintyvät paljon yhdessä. He laulavat ja säestävät toisiaan uruilla tai pianolla.

– Oman puolison kanssa on turvallista ja helppoa tehdä töitä, koska tuntee toisen niin hyvin. On äärimmäisen tärkeää, että puoliso on tukena heikkoinakin hetkinä, Annastiina Tahkola toteaa.

Töitä ja harjoituksia on paljon iltaisin ja viikonloppuisin, ja esityksiin pitää valmistautua ja harjoitella kotonakin. Perheen lapset ovat kasvaneet elämäntyyliin. Tällä hetkellä Händel soi kotonakin niin paljon, että lapsetkin osaavat laulaa mukana.

Elämästä

Kohti koulun loppua ja uuden alkua

ELINA MANNINEN
teksti ja kuva

Olen **Sade Mäkinen**, 18. Opiskelen Schildtin lukion musiikkilinjalla viimeistä vuotta. Aika loppusuoralla ollaan jo, enää on kevään kirjoitukset jäljellä.

Musiikki on minulle tosi tärkeä juttu, jonka ääreen voi rauhoittua ja rentoutua. Omalla musiikkimaulla ja soitto- ja laulutaidolla voi myös ilmaista itseään.

Meidän luokka on mahtava! Siellä on tavallista enemmän sellaisia ihmisiä, jotka erottuvat muista esimerkiksi vaatetyylillään. Taitavia tyyppejä, jotka uskaltavat tehdä ja näkyä. Sellaisten ihmisten kanssa on kiva tehdä asioita ja toteuttaa erilaisia projekteja.

Olen juuri muuttamassa ensimmäistä kertaa omaan kotiin, poikaystäväni **Pietron** kaksioon Keltinmäkeen. Muuttopäivä on virallisesti vasta joulukuussa, mutta oikeastaan tätä muuttoa on tehty pikkuhiljaa jo pari kuukautta. Olen ollut Pietron luona koko ajan enemmän ja enemmän, tapetteja ja huonekalujen paikkojakin on jo mietitty.

Kevään kirjoitusten jälkeen lähden Tampereelle opiskelemaan. Olen sosiaalinen ja tulen helposti toimeen muiden ihmisten kanssa, se on mielestäni vahvuuteni. Haluaisin valmistua vaikkapa opettajaksi, lastentarhanopettajaksi tai johonkin sosiaali- ja terveysalan ammattiin, jossa saan toimia ihmisten kanssa ja auttaa muita.

Kyllä siinä Tampereelle muuttamisessa myös jännittää se, että jäänkö yksin. Siellä ei ole tällaista tukiverkostoa.

Pietro lähtee armeijaan ja minun pitäisi ihan yksin saada uusia kavereita. Se tuntuu isolta haasteelta, jonka otan mielelläni vastaan. Toisaalta pelottaa, miten huonosti siinä voi käydä.

Minulla on hyvä lähipiiri, monia ihmisiä joihin voi luottaa ja turvautua. Pietro, tietenkin, ja äiti, joka on ollut koko ajan tosi läheinen ja kannustava. Ja onhan minulla paljon ihania sukulaisia ja kavereita. Koen, että minulla on käynyt hyvä tuuri ja olen onnistunut ihmissuhteissa hyvin.

Läheiset ihmiset, musiikki, eläimet ja luonto, siinäpä se. Elämässä on paljon hyviä asioita tällä hetkellä. Olen kaikesta siitä tosi onnellinen.

Sade Mäkisellä on edessä muutto ja muutoksia. Poikaystävän kanssa sisustetaan ensimmäistä yhteistä kotia ja keväällä on ohjelmassa haku jatko-opintoihin.